

Veto

Jan De Vuyst figureert niet minder dan tweemaal op deze pagina's: als directeur Studentenvoorzieningen en als bezieler van Campustoneel. Hij is niet slechts de schrijver en regisseur van het jongste produkt van het Campustoneel, 'De Collectie', volgens onze informatie heeft hij ook een vinger in de pap te brokken in de verbouwingen die op til zijn in de Isol-bar. Pagina's 3 en 4.

Visconti's retrospectieve: laten we eens kijken naar 'Senso'. Gravin Livia de Serpieri wordt door hartstocht gedreven om haar eigen leven en gevoels te affirmeren tegen haar aristocratische afkomst en zelfs politieke idealen in. En in 'Obsessione' vertegenwoordigt Peppo - die volgens Visconti de morele boodschap van zijn werk belichaamt als zwerper de vrijheid van een mens tegenover zijn armoede, zijn klasse en de maatschappij, Freaken op pagina's 9 en 10.

En hele katern serveren we u. Sportraad bestaat 25 jaar en, zo vinden zij, dat moet op een gepaste manier worden gevierd. Interviews met oude en nieuwe Sportraad-freaks, een gestoffeerde Geschiedenis van Sportraad, een artikel over de kwistaks-racen en een algemeen overzicht van de feestweek-activiteiten zijn de manier waarop wij onze bijdrage leveren tot de festiviteiten. Veto maakt ook de borst al nat, want winnen zullen we in die waterpolo op donderdag. Van pagina 5 tot pagina 8.

Deze week kunnen we eindelijk nog eens genieten van een nationale betoging. Voor één keer nemen niet de studenten maar de assistenten en professoren het voortouw in het protest tegen de overheidsbevoegdheid, of tegen het ontbreken hiervan. Donderdag kan je 's namiddags met een speciale trein naar Brussel om uiting te geven aan je ongenoegen over de teloorgang van het wetenschappelijk onderzoek in België. Als je tenminste eerst pagina 3 doorworstelt.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 17, DINSDAG 4 FEBRUARI 1992

Sportraad anno 1992

Aktie en spektakel, geen politiek

Deze week zet Sportraad zijn vijftienvestigjarig bestaan luister bij met een goedgevulde 'feestweek'. Na een kwarteeuw bestaan, is Sportraad dus nog steeds springlevend. Over de huidige toestand binnen deze geleding van Loko en over haar rol binnen de universitaire wereld spraken we met de huidige vrijgestelden (Josiane Piron en Jean-Baptist Bultynck) en met onder voorzitter Vincent Defleur. Vlotte kollega's die met brio het spervuur van naar verluidt onverwacht diepgaande vragen doorstonden.

één aspekt van onze doelstelling. Daarnaast steunen wij ook sportactiviteiten die niet door ons georganiseerd zijn: de fakulteitskringen kunnen bij ons subsidies krijgen voor eigen organisaties.»

Veto: Sportraad gaat er blijkbaar van uit dat massaklassiekers de beste manier zijn om studenten aan te sporen om te sporten. Is dit echter wel zo? Wordt het sportieve niet vaak overschaduwd door het ludieke?

Josiane: «Het is inderdaad niet dé manier om mensen aan sport te laten doen: er zijn tal van andere manieren. We gaan er wel van uit dat mensen sneller aan sport zullen doen als dat in groep gebeurt. Je moet echter een onderscheid maken tussen de klassiekers en bijvoorbeeld de Interfakultaire Bekercompetities (IFB). In het laatste geval is het presteren een belangrijke motiverende factor, terwijl bij de klassiekers het wedstrijdement niet zo'n grote rol speelt, maar eerder de sfeer die er rond hangt.»

Jean-Baptist: «Dat betekent echter niet dat men hier het sportieve volledig uit het oog verliest door het ludieke. Voor een deel van de deelnemers gaat het inderdaad louter om de ambiance. Voor heel wat anderen echter is er toch een zekere prestatiedrang. Neem nu de Gasthuisbergtophi: de beste ploeg loopt naar boven in 7 minuten 56, maar dat betekent niet dat een deelnemer die er 10 minuten over doet niet zou presteren. Misschien zette hij het jaar daarvoor een tijdje meer van 12 minuten, heeft hij voor zichzelf getraind om die te verbeteren en is hij zeer tevreden met die 10 minuten.»

Vincent: «Bovendien moet je ook de sportieve prestatie van een evenement als 'Sport zonder Grenzen' niet onderschatten: het is allemaal ludiek, maar ondertussen ben je toch intensief bezig. Zo intensief dat de deelnemers steevast klagen als ze denken dat ze

Veto: Sportraad iverst als deel van Loko van de democratisering van het onderwijs. Hoe vertalen jullie dat op het vlak van de sportbeoefening?

Vincent: «Volgens de statuten moeten we ernaar streven om de Leuvense student er toe aan te sporen om zoveel mogelijk aan sport te doen. Zowel gewone als minder alledaagse sporten moeten daarbij aan bod komen. Dat proberen we op de eerste plaats te doen met de massasportklassiekers.»

Josiane: «De Leuvense student' is misschien iets te globaal. We proberen met Sportraad vooral een bepaalde klasse studenten te bereiken. Niet de studenten die uit zichzelf al aan sport doen, daarvan een volwaardige vrijetijdsbesteding maken, want die moeten niet meer aangespoord worden. Er bestaat ook een groep studenten die sowieso nooit aan sport doen, die je gewoon niet achter de bal of aan het turntoestel krijgt. Ze hebben andere hobby's: lezen, film kijken...» Wij richten ons in de eerste plaats op die groep studenten die mis is een beetje aansporing best wel tot actie aan te zetten zijn.»

Vincent: «Dat alles is natuurlijk maar

vervolg op p.8 ▶

Max Wildiers wordt doctor honoris causa in 1992.

(Foto Rob Stevens)

Eredoktores lichtung 1992

Kollektief vrij sterk

Vermits 2 februari, patroonsfeest van de KU Leuven, dit jaar op zondag viel, moest de traditionele plechtige viering noodzakelijk een dagje uitgesteld worden. Eredoktoraten op maandag, en dat liet zich voelen in het post-weekendseertje dat over de hele voormiddag hing. Nochtans deden de heren eredoktores in hun respectieve speches hun best om via academische grapjes wat leven in de brouwerij te brengen. Niet zonder succes: toen het tijd was voor de receptie, waren de meeste aanwezigen wakker genoeg voor een drink en bijhorende contactversterkende babbeltjes. Politiek dus, en daar draait het bij die jaarlijkse onderscheidingen toch om.

Het 'eredoktoraat' is een gedroomd middel voor een universiteit om op een letterlijk goedkope manier interessante kontakten te leggen. Die relaties met prestigieuze onderzoekers of 'maatschappelijk belangrijke' figuren resulteren op langere termijn vaak in financiële voordelen én in een verhoogd prestige voor de KU Leuven. Daarmee is de cirkel rond - prestigieuze universiteiten geven elkaar prijzen -, en blijkt tegelijk dat de keuze van de eredoktores zeer doordacht is en men er iets uit kan leren over de klemtonen die de universitaire overheid op een bepaald moment legt. Het mag dus duidelijk zijn dat de "uitdrukking van de idealen die ons bezielen", zoals rektor Dillemans het maandag nog zegde, niet altijd op zo'n verheven motieven geïnspireerd is.

Gaslamp

Nochtans begint de Lichtmisviering altijd 'in hogere sferen', met een eucharistieviering in de Sint-Pieterskerk. Ondanks de gloed van tientallen gaskonvectoren slaagden de niet in toga of in hostesepakje gehulde aanwezigen er niet als vorig jaar nauwelijks in om zich te verwarmen. Waarschijnlijk hadden de meeste studenten dit voorzien, want ze waren gewoon niet komen opdagen. Zo misten ze wel de "opmerkelijke homilie" (Roger Dillemans) van de man die "bewezen heeft dat het licht van geloof en wetenschap elkaar aanvullen en versterken" (Roger Vangheluwe): Max Wildiers, een van de vier nieuwe eredoktores.

Professor en theolog Wildiers (87)

had het over de "hoop die wij koesteren" dat de wereld en ons land uiteindelijk "het heil zullen mogen zien". Hij situeerde deze hoop op drie vlakken. Ten eerste zijn er de aspiraties naar "materieële welvaart en cultureel evenwicht". De industrie kan volgens Wildiers welvaart brengen voor de hele mensheid. Daaraan is echter een groot gevaar verbonden: dat de industriële kompleks, als het vierde totale systeem van deze eeuw, onze wereld zal beheersen en dat de mens een één-dimensioneel wezen wordt. Er moet ruimte blijven voor het geestesleven en dus moeten we ten tweede hopen dat de fundamentele waarden van Europa verderleven. Die waarden gaan verder dan de de Mensenrechten, die niet het hele kristelijke begrip van "naastenliefde" dekken. Tenslotte moeten we ook hopen voor de toekomst van de Kerk, die misschien wel "aan het sterven is in de ziel".

Zoals gewoonlijk leidde rektor Dillemans met de nodige *schwung* de academische zitting in de Aula De Somer in. Na de verwelkoming van de prominenten, verloor hij zichzelf even in zijn ontgoocheling over de lage opkomst. Net als vorig jaar weet Dillemans het feit dat de aula slechts halfvol zat achtereen volgens aan de dag (een maandag, vorig jaar een zaterdag), het weer (het was zeer koud) en de "drukke bezigheden" die ons allen van de viering weghielden. Naar verluidt had de rektor zelfs op voorhand de leden van de Akademische Raad verwittigd dat ze niet op het podium zouden geplaatst worden, "omdat anders de zaal te leeg zal zijn. We

hebben dit jaar immers geen publiek-trekker."

In zijn eigenlijke inleiding over de eredoktores zelf, spaarde de rektor de superlatieven niet: zo werd Max Wildiers een "statige reus van ons Vlaamse denken" en Walter Bodmer "one of the princes of international science" en bezieler van het grootste "ever ever undertaken project of Man".

De laudatio's van de promotoren waren ietwat soberder. Filosoof Jan Van der Veken hield het bij een kronologisch overzicht van de geestelijke evolutie van Max Wildiers. Daarbij bleef hij geruime tijd stilstaan bij de figuur van Teilhard de Chardin en zijn relatie met Wildiers. De Vlaamse Kapucijn dankt zijn internationale naam immers in de eerste plaats aan zijn werk 'Teilhard de Chardin. Een inleiding in zijn denken' (1960). Max Wildiers zelf was volgens Van der Veken "zijn tijd ver vooruit" en nam deel aan "het eigenlijke geestesleven in de marge van de academische filosofie".

Operazager

De meest kleurrijke figuur van de viering was ongetwijfeld Sir Walter Bodmer, die krachtig werd ingeleid door vice-rektor Herman Van den Bergh. Bodmer is, als directeur-generaal van het Imperial Cancer Research Fund, een van de topfiguren uit de Britse medisch-biologische wereld. Sinds 1990 staat hij aan het hoofd van het enorm ambitieuze Human Genome Organisation (Hugo) project. Tegen de eerste decennia van de 21ste eeuw wil men met dit internationale mammoetopzet 3 miljard baseparen, bouwstenen van het erfelijk materiaal (DNA), identificeren. De aldus ontstane inventaris noemt Bodmer zelf een 'handboek' dat gebruikt kan worden voor het begrijpen van ziektes en het aanmaken van nieuwe geneesmiddelen.

Zoals Van den Bergh benadrukte, wil de KUL niet uit de boot vallen van dit toekomstproject dat, aldus Bodmer, enorme economische implicaties zal hebben, in de eerste plaats voor de

vervolg op p.2 ▶

NATIONALE BETOGING VOOR EEN WETENSCHAPSBELEID MET VISIE

DONDERDAG 6 FEBRUARI

Het eisenplatform:

1. Herstel van een degelijke uitgebouwde structuur ter evaluatie, betoelaging en ondersteuning van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen
2. Een groter aantal doktoraatsbeurzen
3. Goede werkomstandigheden en een degelijke omkadering voor doktorandi
4. Loopbaanmogelijkheden voor goede vorschers
5. Eén minister met verantwoordelijkheid in Vlaanderen

Alle kolleges worden opgeschort
De betoging begint om 14.00 u aan de WTC toren
(Noordstation Brussel)
(Zie ook artikel binnenin)

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redactiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Holt

Hierbij zou ik willen reageren op het artikel 'Uit de raden' in Veto van 20/01.

Volgens de schrijver zijn Kringraad en Sociale Raad druk bezig met de oprichting van een representatieve Vlaamse overkoepeling en wordt er allereerst gewerkt aan de uitbouw van een universitaire koepel om daarna te streven naar een konfederatie met de hogeschoolstudenten. Schrijver wekt de indruk alsof Loko nu eindelijk eens een representatieve (vanaf wanneer ben je trouwens representatief?) Vlaamse overkoepeling zal oprichten, terwijl er op het ogenblik van het artikel nog maar drie vergaderingen van het interuniversitair overleg hadden plaatsgegrepen, waar er veel ideeën geformuleerd werden over de mogelijke structuur van een overkoepeling, maar er allesbehalve een consensus bestond.

Wat een konfederatie van universiteiten. Holt en Hokt betreft, vindt (sic) ik persoonlijk dat het van een meerderwaardigheidsgevoel getuigt dat men eerst een universitaire koepel wil oprichten om nadien voorwaarden te stellen over de structuur van de koepel van Holt en Hokt (waarom zouden wij niets te maken hebben met de structuur van een universitaire koepel, terwijl dit omgekeerd wel het geval zou zijn?). Als men toch van plan is om een konfederatie van universiteiten, Holt en Hokt op te richten, verkies ik om nu reeds een dialoog aan te gaan over de structuur van de federaties en de konfederatie.

Op de vergadering van de Holt-afgevaardigden op 27/12 werd gezocht naar mogelijke redenen voor de oprichting van een Vlaamse overkoepeling buiten VVS en aangezien wij hiervoor geen reden vonden werd er besloten om vanaf nu de Holt-koepel te beschouwen als een onderdeel van VVS en een gesprek over een mogelijke konfederatie alleen te zien binnen het kader van VVS. Wat de herstructurering van VVS betreft, wil ik nog mededelen dat er op de volgende vergadering van de Holt-stuurgroep een duidelijk voorstel zal uitgewerkt worden, waarna - zo hoop ik - een constructief gesprek zal volgen met de vertegenwoordigers van universiteiten en Hokt.

Vriendelijke groeten,

Wim Desloovere,
ondervoorzitter VVS (Holt en Hokt)

Danken

Namens NCV (Noordafrikaanse Culturele Vereniging, nvdr) wens ik de schrijvers van het artikel 'Migrantenbeleid verloopt moeizaam' (20/1) van harte te danken. Niettemin zou ik u willen verzoeken om ter aanvulling volgende achtergrondinformatie te publiceren, om een goed begrip te krijgen van de Leuvense situatie, die een schoolvoorbeeld is van het spanningsveld tussen de 'migrantenorganisaties' of wat ervoor doorgaat, enerzijds, en de zelforganisatie anderzijds.

Kerngedachte hierbij is: integratie gebeurt nooit over de hoofden van de betrokkenen zelf. De kloof Tint-NCV is ontstaan doordat NCV bij Tint is gestuit op "een mur van wantrouwen en onbegrip". U moet weten dat Tint met heel wat meer toevens is van start gegaan en dat de lat voor NCV niet op gelijke hoogte werd gesteld:

Tint is steeds sterk gepitonneerd geworden door de politieke meerderheid, zelfs door Agalev-Leuven, die hun eigen partijprogramma nog niet hebben gelezen. De scheur de Raad van Beheer van Tint, een gemeenteraadslid is voorzitter van Tint.

Geen enkele reden dus voor de woordvoerder van Tint om een steen te gooien naar de politici.

Van officiële zijde werd ons medegedeeld dat Tint (citaat) "van stadswege de opdracht en vanwege de overheid de middelen heeft gekregen om het migrantenprobleem aan te pakken". Het gaat om alle middelen (ettelijke miljoenen) en om het toekennen van een monopoliepositie (Tint is "de officieel erkende migrantenwerking"). In dit stramien wordt van NCV enkel een onvoorwaardelijke toetreding tot de Raad van Beheer van Tint verwacht; dit zal leiden tot een verstikkende betutteling en tot het de facto verdwijnen van NCV.

NCV verwacht van alle 'migrantenorganisaties' dat ze de moed en de wil willen opbrengen om al de vooroordelen ten opzichte van de zelforganisatie - ook op beleidsniveau! - op onduidelijke wijze weg te werken; dat zij zich niet openwerpen als een dam om de rechtstreekse contacten tussen migranten en autochtonen te verhinderen; dat zij het bestaan van een representatieve zelforganisatie niet doodzigen; dat zij zelf niet aan verkeerde beeldvorming doen; dat de zelforganisatie wordt behandeld op voet van gelijkheid. Voor dit alles was NCV bij Tint aan het verkeerde adres.

Rita Saret,
secretaris NCV

Dossier

Wij hebben nooit beweerd dat een NC nodig is om het artsenniveau te garanderen. Een NC is een noodzakelijk instrument in de beheersing van het aantal artsen binnen een bepaald beeld van de gezondheidszorg. Als maatstaf om het gewenste aantal artsen te berekenen wijzen we trouwens hun inkomen af. Na deze opmerking zouden we eigenlijk moeten afzien van commentaar op uw vorige artikel, maar toch nog enkele kleine bemerkingen:

U benadrukt het feit dat een vierde van de artsen na ongeveer twee jaar 70.000 fr netto verdienen (sic). Binnen deze categorie kijkt u echter niet naar de door u zoveel aangegrepen sociale verdeling.

U vergelijkt de lonen van beginnende artsen met beginnende afgestudeerden van L&W, nergens spreekt u echter van de leningen die de artsen moeten aangaan om zich te vestigen, hoeveel ze eigenlijk wel niet werken, de grote verantwoordelijkheid die een arts draagt ten opzichte van de gezondheid van de burger, die ons toch nog altijd tamelijk dierbaar is.

U vermeldt overal de specialisten, maar nergens het feit dat er is te specialiseren al een NC is (na 7 jaar pas, natuurlijk).

De daling die u vaststelt in het aantal studenten geneeskunde is ook aan enige (misschien wel muggezienerige) kritiek onderhevig.

U vergelijkt een piek in 1977-78 met een dal in 1988-89. Als men daartegenover 1974-75 (17.805 studenten) vergelijkt met 1989-90 (16.586 studenten), valt deze daling al veel minder op (absoluut 6,9%).

In de door u gebruikte cijfers zitten ook de studenten Tandheelkunde, waar deze daling zeker duidelijker was dan binnen Geneeskunde.

Ook vermeldt u nergens de stijging van doorstroming tussen eerste en tweede kan, waardoor een daling in eerste kan niet zozeer voorkomt in tweede kan.

Als men echter naar het totaal aantal artsen kijkt is dit tussen 1977 (19.706 artsen) en 1988 (30.984) gestegen met 57,2%. En tussen 1985 (27.924) en 1990 (34.275), ondanks het feit dat dan de grote toeloop voorbij was, nog met 22,7%.

(Zingend) "Tien kleine negers..."

De vedetten

← vervolg van p.1

farmaceutische industrie. Uit de speeches van Van den Berghe en Bodmer bleek een geloof in de vooruitgang van de wetenschap - die leidt tot 'dictionaries' waarin we de verklaring van alles kunnen terugvinden - dat nog het meest deed denken aan de euforie van de achttiende-eeuwse encyclopedisten. Sir Bodmer, het dient gezegd, is nochtans 'a charming man', die de beste moed van de morgen op zijn palmares mocht schrijven, gepresenteerd als een uitspraak van zijn dochter Helen: "My father is a geneticist: he breeds us."

Het daaropvolgend halfuur, waarin promotor Gery d'Ydewalle en laureaat

Broadbent aan het woord waren, was saai en hoogst oninteressant, al deed experimenteel psycholoog Broadbent ook zijn uiterste best om uit het vaatje 'Britse humor' te tappen. Als laatste was Hywel Jones aan de beurt, onderwijstopambenaar van de EG.

Opvallend was hier vooral de diskrepantie tussen het beeld dat promotor An Hermans (europarlementslid CVP) van Jones ophing en zijn eigen dankwoord. Waar professor Hermans in haar laudatio beklemtoonde dat het Europese onderwijs niet te veel onder druk van het economische mag komen te staan ("een eigen rationaliteit, niet een eksklusief-economische"), ging Jones resoluut de

andere kant op. Hij had de mond vol van vergelijkingen tussen de Europese en de Amerikaanse en Japanse industrie, de uitdagingen van onderwijs in een veranderend economisch bestel, samenwerking tussen universiteit en industrie... Termen als *investment in intangible capital*, *flexible learning of bridgebuilding disciplines* zijn voor Jones gemeengoed. Van het "doorbreken van de inperking van het menszijn tot 'human capital'", zoals An Hermans haar keuze motiveerde, had de *Welshman* blijkbaar nog in de verste verte niet gehoord.

Pieter De Gryse

Volgende week komen we meer uitgebreid terug op twee van de eredoctors: in extremis konden we nog Max Wildiers en Hywel Jones voor onze mikrofoon slapen.

Uw kritiek dat 'het teveel aan artsen' teveel als passe partout wordt gebruikt vinden we echter terecht. Om het nodige aantal artsen te bepalen moet, zoals we al zeiden, niet gekeken worden naar hun inkomen, maar naar de noden van de populatie. Ooit zal u echter beseffen dat welke ook de 'ideale' gezondheidszorg is die u naar voor schuift, u hierbij steeds een 'ideaal' aantal inwoners per arts zal vaststellen. Dit houdt ook steeds een vastleggen van het aantal geneeskundestudenten in.

Maar 'Dossier Lezersbrieven 4' zal de organisatie van de gezondheidszorg behandelen.

Tot volgende week,

Rik Willems,
prases Medica,
Paul De Munter,
voorzitter WGM.O.

nvdr (dossier): 1) U hebt herhaaldelijk beweerd dat NC een van de maatregelen is om het artsenniveau te garanderen. Neemt het artikel van Paul de Munter in 'Akuut' van 12/11/91: "Sommige artsen hebben zo'n laag inkomen dat ze door middel van allerhande niet-noodzakelijke technische prestaties hun in-

komsten aanvullen en aldus de kosten van de sociale zekerheid opdrijven." Datzelfde argument werd hermenen in de 'Ekskra-Akuut': "Daarnaast daalt ook hun inkomen..." - p.4.

2) Een groot deel van uw brief is gewijd aan het stelselmatig in twijfel trekken van onze cijfers. In feite is dat niet ernstig: het hanteren van cijfergegevens brengt altijd een zekere interpretatie met zich mee. Als u alles goed nagerekend zou hebben, had u wellicht gemerkt dat wij resultaten hadden kunnen vermelden die onze stelling nog veel nadrukkelijker staven. Een voorbeeld: als we ingaan op uw vraag om de studentenaantallen tandheelkunde uit te zuiveren, bekomen we volgende resultaten. In het piekjaar 1977-78 waren er in België 3095 eerste kandidatuurstudenten geneeskunde, tien jaar later - het dieptepunt - nog 1649: een absolute daling van meer dan 46% (cijfers Dienst voor Universitaire Statistiek). Terwijl wij in ons vorige artikel 'slechts' een daling van 20,46% vooropstelden. Wij hanteerden immers de globale aantallen van studenten geneeskunde, waarin vanzelfsprekend het door u vermelde gestegen slaagpercentage verdisconteerd is. Die nuance was u blijkbaar ontgaan.

Veto

's Meiersstraat 5,
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 18
nr. 17
4 februari 1992

Ver. uitg. Pieter De Gryse,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Dirk Boeckx
Redactiesekretaris: Pieter De Gryse
Redactie:
Walter Pauil, Patrick Staudt, Ise Steen, Pieter Vandekerckhove, Ria Vandermassen, Steven Van Garste, Stef Wauters
Doka:
Karel De Weerd, Rob Stevens
Tekeningen: Nix
Layout en vormgeving:
Dirk Boeckx, Els Cornelis, Pieter De Gryse, Jeroen Ory, Walter Pauil, Patrick Staudt, Ise Steen, Ria Vandermassen, Steven Van Garste, Greet Van Loo, Stef Wauters
Medewerkers:
Vincent Delfeur, Filip De Keukeleere, Dorinda Debuysse, Karel Maesen, Véronique Rubens, Pascal Van Loo
Eindredactie:
Pieter De Gryse,
Steven Van Garste

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-studenten: 300 fr.; steun vanaf 600 fr.; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

NIEUW!

Leer typen in een week

U leest het juist: op 15 uur, gespreid over één week leert U perfect blind typen (26 letters + hoofdletters + leestekens)

- met leerdoelgarantie
- 3 gratis proeflessen

Doe vandaag nog Uw gratis proeflessen en morgen typt U zelf brieven en papers.

Uitgebreid demonstratiepakket gratis beschikbaar (waarborg 100 fr.)

De cursus gaat door te LEUVEN - Brusselse straat 51A (016)23.05.56 (tot 21 uur)

advertentie

Foto Rob Stevens

Assistenten gaan betogen

Evaluatie van onderzoek een oplossing?

Wie vorige week woensdag door de straten van Leuven wandelde moet het ongetwijfeld zijn opgevallen. Een groot deel van de universitaire gebouwen is 'versierd' met zwarte vlakken en met reuze spandoeken. Deze akties maken deel uit van een grootscheepse sensibilizing van de onderzoeksgroepering 'Focus Research' rond het lamentabele wetenschapsbeleid in België. Deze week donderdag organiseren de Vlaamse onderzoekers bovendien een nationale betoging in Brussel.

Dat België nu eens eindelijk werk moet gaan maken van een gedegen wetenschapsbeleid zal voor iedereen wel al duidelijk zijn. Veto schreef er dit academiejaar al over, en de laatste weken staat de nationale pers er bol van. Iedereen is er van overtuigd dat er een band bestaat tussen wetenschap en welvaart. Kwaliteits hoogstaande wetenschap, gekoppeld aan onderwijs, zou immers bijdragen tot de economische en sociale ontwikkeling van een land. In België kan men niet anders dan vaststellen dat het weten-

schapsbeleid serieus te wensen overlaat.

Kontradictorisch is het te constateren dat diezelfde politici die een dergelijke ondoordachte en lamentabele wetenschapsbeleid voeren, reeds in mei 1988 in het regeerakkoord pleitten voor een "inhaalbeweging" van de wetenschapsfinanciering, die er toe moest leiden dat België inzake overheidsfinanciering van Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) op het niveau van Nederland zou komen. Nu, bijna vier jaar later, is daarvan nog niets

terecht gebracht. België is in vergelijking met de Oeso-landen een zwak broertje (zie kader) als men de overheidssubsidiering aan O&O in acht neemt.

Het is tekend voor de gevoerde wetenschapsbeleid is dat de in 1988 beloofde "inhaalbeweging" op sommige vlakken eerder een achteruitgang geworden is. Zo werden een aantal onderzoekstoelagen niet geïndexiseerd en sommige werden gewoon verminderd: "In vergelijking met 1989 heeft het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) tien procent minder werkingskredieten (73,6 miljoen), met als gevolg: geen geld meer voor apparatuur, geen geld meer voor technisch personeel en daarbovenop komt dan nog het geleidelijk aan afschaffen van het vastbenoemd wetenschappelijk personeel", zo staat te lezen in een platformtekst van de voorschouwersorganisatie Focus Research.

Daarmee is ook een tweede probleem aangeraakt. De toekomst voor onderzoekers en doktorandi is verre van rooskleurig. Een besparing op de onderzoekssubsidiëring wrekt zich in de eerste plaats op het personeel. Het niet-indexeren van dergelijke toelagen, betekent automatisch een personeelsinkrimping. Nu blijkt dat bij tal van fakulteiten het tekort aan personeel zich serieus laat gevoelen. In De Standaard van 25 januari haalt Pieter Van Dooren een triestig verhaal op van topwetenschapper en Nobelprijskandidaat Marc Van Montagu, die met de schaarse middelen die hij heeft de eindjes van zijn wetenschappelijk prestige aan elkaar weet te knopen.

Dergelijk verhaal is er uiteraard maar een uit de velen. Groot was de konsternatie toen het NFWO besliste om geen navorsers meer te benoemen voor het Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen. In Leuven bijvoorbeeld zou het Instituut voor Kernwetenschappen per 1 januari 1992 25 procent moeten inleveren op het personeel. Deze beslissing kadert in de maatregelen die het NFWO nam op 6 december om 25 procent van de onderzoeksmandaten en 80 procent van de werkingskredieten te laten wegvallen op 1 januari 1992.

De aanstelling van nieuwe vorsers werd eveneens gehypotekeerd toen het Instituut voor het Wetenschappelijk Onderzoek in de Nijverheid en Landbouw (IWONL) onlangs besliste de beurzen die ze jaarlijks toekent drastisch te gaan verminderen. Naast het NFWO en het IWONL kregen de universiteiten zelf sinds 1976 een personeelsinkrimping te verwerken. Vrij gekomen mandaten konden of mochten niet meer opgevuld worden. Het gevolg was toen dat een heel aantal gedoktoerdeerden gewoon niet meer aan de slag kon in de research-stand. Dat probleem stelt zich nu ook. Veel doktorandi zien nu een onzekere toekomst tegemoet omdat de doorstroming niet langer meer verzekerd is.

Deze en nog veel meer problemen hebben de in 1985 opgerichte navorschersorganisatie Focus Research er toe aangezet om een publieke sensibilizing-campagne te voeren, nadat signalen aan de politici niets hadden uitgehaald. De vorsers hebben duidelijk de media aan hun kant. Zowel het BRTN-programma Panorama als De Standaard hebben de affaire al serieus aangepakt. "Misschien lijkt de zaak nu wat opgeblazen maar men moet niet vergeten dat de wetenschappers er nu al twintig jaar mee in hun maag zitten en dat dat op een bepaald moment toch te ver gaat", aldus Bart De Strooper, actief lid van Focus

Research.

Focus Research is van mening dat met een degelijk wetenschapsbeleid de toelagen efficiënter gebruikt kunnen worden. Volgens haar eisenplatform kan dat onder andere door een gecentraliseerde toelageverdeling. Op dit moment zijn er heel wat ministeries die een deel van hun middelen spenderen aan O&O. Dit brengt een versnippering van de beschikbare gelden mee. Tegelijkertijd zou er een verhoging van het aantal doktoerbeurzen moeten komen. Bij de IWONL-beurzenverdeling bijvoorbeeld, werden meer dan de helft van de aanvragen van vierdejaars (!) doktorandi niet toegelaten.

Tevens pleit Focus Research voor "een uitgebouwde structuur ter evaluatie, betoelaging en ondersteuning van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek". De evaluatie van het wetenschappelijk onderzoek is natuurlijk een pre-kaire zaak. Op basis van welke criteria moet er geëvalueerd worden? Is dat bijvoorbeeld de rentabiliteit van het onderzoek zoals professor Van Den Bergh (Geneeskunde), vice-rector van de KU Leuven, suggereert? Professor Bruynseraede (Landbouwfakulteit), voorzitter van Onderzoeksraad, is dezelfde mening toegedaan: "Het is niet voldoende op straat te komen voor meer middelen, men moet ook een evaluatie doen, liefst met experts uit binnen- en buitenland, van wat er nu juist aan onderzoek gebeurt. Bovendien zal zo de geloofwaardigheid ten aanzien van de politici verhogen."

Ook goede werkomstandigheden en loopbaanmogelijkheden voor verdienstelijke vorsers behoren tot het eisenplatform. Niet zelden dienen assistenten zich onledig te houden met allerhande administratieve taken, of kunnen ze hun werk niet fatsoenlijk uitvoeren door een gebrek aan werkmiddelen. De doorstroming van Wetenschappelijk Personeel naar Akademisch Personeel verloopt ook verre van optimaal.

De eis die als eerste geformuleerd staat is "een degelijk wetenschapsbeleid met visie". Het is de meest algemene eis maar ook de meest kritische en door dergelijke standpunten voeren bepaalde verantwoordelijken zich blijkaar in het kruis gest. Zo reageerde Geens onder andere in de Campuskrant in de rubriek 'Forum'. Hij somde daarin een aantal argumenten op die de kritiek van Focus Research op het wetenschapsbeleid proberen te ontcrachten. Geens eindigt zijn betoog met een nogal flauw argument dat ondertussen wel al legendarisch geworden is door de polemiek die erop volgde: "Schaarste schiept creativiteit."

Stéven Van Garsee

DE WERELD VERANDERT, DUS OOK ISOL?

PETTIE VOOR 'DE BRUINE REFTER'

(Foto: Karel Deweerdt)

Isol - Deze week start de Internationale Studentenorganisatie Leuven (Isol) met een petitie-kampagne. Hiermee wil de officiële organisatie van buitenlandse KUL-studenten protesteren tegen de geplande herbouwing, zeg maar inkrimping, van hun bar, gelegen naast het Stuc en Auditorium Vesalius. Er bestaan immers al geruime tijd plannen om de kantooruimte van Isol, die nu in het aangrenzende 'Home Vesalius' ondergebracht is, te verhuizen naar de Isol-bar. Het oude sekretariaat in Home Vesalius zou dan gebruikt worden als tv-zaal voor de bewoners. Verder zou Hugo Cammaer, directeur van Home Vesalius, verhuizen naar de voormalige tv-zaal. In zijn oude kantooruimte tenslotte zou een conciërge gehuisvest worden. Zo trekt Home Vesalius waarschijnlijk minder bezoekers (het Isol-sekretariaat brengt tijdens de kantooruren behoorlijk wat drukte met zich mee), wat directeur Cammaer handig meegenomen vindt.

Op het eerste zicht lijkt het er dus sterk op dat de geplande verhuiskarroussel niets dan voordelen zou opleveren: de reorganisatie van bar en sekretariaat zou efficiënter zijn, en de bewoners van Home Vesalius krijgen meer ruimte en meer rust. Toch zijn de verantwoordelijken van Isol niet te spreken over de genomen maatregel. De oplossing van Cammaer impliceert immers dat de barruimte van Isol gevoelig kleiner zou worden. De vrijgestelde van Isol, Sylvie Cleymans, weert het bovendien het argument van Cammaer dat door de vestiging van de kantooruimte in de bar, ginds ook meer volk zou blijven 'plakken'. "Het gros van de mensen die het kantoor van Isol bezoeken zijn moslims. Zij drinken geen

alcohol en komen niet graag door de bar. Bovendien is de bar gesloten wanneer het kantoor van Isol open is, en omgekeerd."

De enige oplossing om meer buitenlanders en Belgen in de Isol-bar te krijgen, is volgens Cleymans een grondige vernieuwing van de barruimte zelf. Dit is dan ook de tweede eis van de petitie. De petitie noemt zo'n face-lift "badly needed". Bij Isol heeft men reeds een lijstje met voorstellen ingediend. Ook voor wie zich slechts eenmaal waagde in de Isol-bar, zullen alle eisen bijzonder herkenbaar overkomen: de muren moeten opnieuw geverfd worden, en men vraagt nieuwe gordijnen, nieuwe verlichting, nieuwe deuren, nieuwe ventilatie en nieuwe meubels. Bovendien vragen de bezoekers van de Isol-bar al jaren een nieuwe tv en muziekinstallatie. Volgens een van de tappers werkt de voorhistorische muziekinstallatie enkel "in a mysterious way". Kortom, alles is eigenlijk al vervanging toe: de Isol-bar heeft men jarenlang gewoon laten verkommen.

Naast die praktische veranderingen zou Isol ook haar eigen werking opnieuw willen oprukken. Om meer volk te bereiken, wil Isol meer activiteiten organiseren die speciaal gericht zijn op buitenlandse families en hun kinderen. Naast de immer populaire pingpongtoernooien, zou een vaste dag in die maand uitgetrokken worden voor nieuwe spitsvondigheden.

Toch lijkt de geplande verhuizing van de Isol-kantoren vanuit Home Vesalius naar de Isol-bar niet alleen gekontesteerd te worden door de studenten. Ook onder de bevoegde diensten van Studentenvoorzieningen heerst er nogal wat one-

nigheid. De doorgaans minzame Jan De Vuyst, directeur Studentenvoorzieningen én lid van de Raad van Beheer van Isol vzw, was zelfs uitgesproken kortaf: "In december hebben we hierover een vergadering gehad. Toen werd er echter nog niets beslist. Sindsdien ben ik niet meer officieel gebriefd door Cammaer, en kan ik ook geen standpunt innemen. Als die verhuis dan plots toch concreter wordt, dan is dat de volledige verantwoordelijkheid van Cammaer, en moet hij jullie hierover wat te woord staan."

Te woord staan? De verklaring van Hugo Cammaer liet weinig twijfel bestaan over zijn spraakzaamheid: "Voor deze kwestie verwijs ik naar Jan De Vuyst."

Het lijkt er dus steeds meer op dat Cammaer op zijn eentje een beslissing heeft proberen te forceren, maar dat zodat alle betrokkenen hem niet wilden volgen in zijn concreet voorstel. Dat bleek trouwens ook uit de korte discussie op de laatste Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS). Daar verklaarde voorzitter Raf Maaschelein dat belangrijke beslissingen aangaande Isol in ieder geval door de RVS zelf genomen moeten worden. De Isol-reorganisatie wordt dus blijkaar beschouwd als een 'politieke' beslissing, en niet als een gewone administratieve maatregel. De verantwoordelijken van Isol kregen trouwens reeds te horen dat het kantoor van Isol niet zou ingepland worden in hun barruimte, maar dat men naar een andere oplossing zoekt. Het lijkt er dus hoe langer hoe meer op dat directeur Cammaer aan een wel érg kort eindje trekt. (WP/RV)

De petitieformulieren zijn te verkrijgen in Isol zelf, en op de kantoren van Sociale Raad, 's Meiersstraat 5.

Een week vol humor, spanning en erotiek?

Dat kan, met het meest doortastende weekblad van Vlaanderen! Elke week een flinke portie boeiende verhalen, ont-hullende gesprekken, baanbrekende humor en opwindende foto's.

• Verleid ons nieuwsgierige weekoverzicht. Kijk mee door de komische bril van onze

columnisten. Volg onze hardnekkige verslaggevers achter de schermen van film, sport, misdaad, showbusiness en politiek.

• Professioneler dan ooit, completer dan een 60-delig servies, frisser dan een pilse, leuker dan de rest. U hoeft niet meer tussen de regels te lezen; bij ons staat het er allemaal in!

PANORAMA
DE POST
LEES EN BELEEF
WAT WIJ BELEVEN

DE WEEK BEGINT VOORTAAN
OP DONDERDAG.
NU IN UW KRANTENWINKEL.

(advertentie)

'De Collectie', van Cato

"Teater moet uit de buik komen"

Voor de tweede maal dit jaar pakt Campustoneel uit met een productie. Na 'Het Uitieme Uitsiel' brengen ze deze week in Auditorium Minnepoort 'De Collectie'. Naar aanleiding hiervan had Veto een - stilaan traditioneel woord - gesprek met Jan De Vuyst, directeur Studentenvoorzieningen en tevens initiatiefnemer, bezieler en regisseur van Campustoneel (Cato).

Cato is geen vreemd begrip meer in de Leuvense universitaire wereld. Uniek is dat het om een vereniging gaat die studenten en wetenschappelijk, administratief of technisch personeel samenbrengt rond vernieuwend teater. Die aanwezigheid van alle segmenten van de universiteit is een bewuste keuze. In 'De Collectie' bijvoorbeeld staan een assistente Germaanse (An Pelsmaekers) en een studente tweede kan Germaanse (Frieda Dekeyser) naast mekaar. Zo hoopt Jan De Vuyst mee te helpen om de kloof tussen de verschillende geleidingen van de unief te overbruggen in een globaal cultuurproject.

Veto: Ondanks de bedoeling om alle lagen van de universitaire populatie aan te spreken, was Cato in het verleden veeleer studentenvreemd. Komt daarin verandering met het nieuwste stuk?

Jan De Vuyst: «Het is inderdaad de eerste keer dat de studenten zo goed in een Cato-productie geïntegreerd zijn. Die nieuwe studentengeneratie is gegroeid uit het toneelweekend en de vormingsworkshops van vorig jaar. De zeven vrouwen uit 'De Collectie' hebben we daar leren kennen en ze staan nu voor het eerst op de planken. Wij staan natuurlijk open voor mensen die reeds een opleiding achter de rug hebben, behalve dan wanneer die vorming verandering is, omdat ze in wat ik 'patronage-toneel' noem, gespeeld hebben.»

Veto: Waar situeert u Cato dan in het Vlaamse toneelandschap en binnen het Leuvense toneelgebied?

De Vuyst: «We nemen bewust een tussenpositie in tussen het klassiek liefhebberstoneel en het vernieuwend teater. We zijn niet avant-garde. In het Leuvense zijn er verschillende amateur-geselschappen: wat zij doen moeten wij niet overdoen. Daartussen bestaat er een ruimte die wij trachten op te vullen. Cato is ook samen nadenken over teaterproblematiek en -tendenzen. Catoleden komen regelmatig samen om na te praten over toneelstukken. Die gesprekken getuigen van een zekere bewustwording tijdens de voorstelling en dat is essentieel.»

Veto: Als regisseur en dramaturg is het wel belangrijk om zich binnen die teaterdiskussie te profileren. Hoe ziet u uw positie?

De Vuyst: «Ik probeer te werken in de richting van het postmodernistisch tekst-teater, al mag dat wat gewichtig klinken. Tijdens repetities distantieer ik me ons van bepaalde elementen daarvan, zoals het afstandelijk tekstspreken zonder veel inleving. We volgen dus geen recepten-boekje van postmodernisme.»

Veto: Op welke manier is Cato dan postmodern: in de keuze van teksten met een sterk associatieve inslag?

De Vuyst: «Onze boodschap is geslaagd wanneer 'ze werkt'. In het modernisme was goed wat authentiek is, wat uit de buik komt; in het postmodernisme gaat men daarenboven ook op zoek naar de reaktie van het publiek. Haar oordeel is het laatste. In de teatertekst wordt ook heel veel aandacht besteed aan associatieve tekstelementen, aan geciteerde tekstfragmenten.»

Veto: Wordt het begrijpen van de boodschap dan geen elitaire bedoening, een gesofistikeerd associatiespelletje voor hoogontwikkelde geesten?

De Vuyst: «Nee, want we trachten de suggesties in een transparante vorm te houden. In het stuk zijn er stijbreuken: bepaalde delen worden gespeeld als een klassiek poppenkastteater, als een 'grand-guignol'. In een fragment keren we terug naar vlak na de Tweede Wereldoorlog, wat gepaard gaat met een overactingstijl. Ik geloof niet in reakties van het publiek zoals "Ah, hier verwijst men naar naar Brechtiaanse teatertechnieken...". Toch zijn er tekstlagen in 'De Collectie': niet alles is even toegankelijk maar iedereen kan de tekst op een eigen zinvolle manier begrijpen. Belangrijk is dat het stuk plezant is, dat men er met de glimlach naar kijkt. Er wordt ook heel wat nonsens verkocht.»

Veto: 'De Collectie' gaat over de rijke verzameling herinneringen van één man aan zeven vrouwen. Vanwaar al die inspiratie?

De Vuyst: «Op dertigjarige leeftijd kijkt een mei-achtenzestigter terug op zijn leven. Hij geloofde in zelfbepalende zelfrealisaties, in de droom van 'ik kan alles'. Bij de psychiater - de eeuwige zwijger want hij wordt door het publiek gepersonificeerd - ontdekt hij dat hij alleen maar een onontwaaibaar kluit van (vrouwelijke) beïnvloeding is. Daarbuiten is er alleen een zwart gat. Die vrouwen hebben inderdaad zijn leven gevuld: zijn moeder, de wulpse tante, zijn vrouw, de dochter van elf, een jeugd-vriendin... Veel mensen gaan er van uit dat het stuk volstrekt autobiografisch is. Dat is nonsens. Het belet niet dat er ankers naar ervaringsgegevens en reminiscenties inzitten. De dochter in het stuk is elf jaar net zoals mijn eigen dochter en sommige replieken zijn echt uit het leven gegrepen. Je herkent ook vragen van veel van mijn generatiegenoten.»

Veto: Cato is een vereniging in volle evolutie. Toekomstplannen?

De Vuyst: «Momenteel zitten we aan drie producties per jaar. Na 'De Collectie' brengen we in mei 'De Paardedans' dat ook van mijn hand is. Meer is echt niet haalbaar, voornamelijk omwille van de tijdrovende promotiekampagne en het relatieve tekort aan 'mensen achter de schermen'. We hebben nog tijd nodig om onze koers te vinden met als doelstelling het spelen van Vlaamse creaties. Geen kopies van beroepstoneel. 'Aulularia', een productie van vorig jaar, was wel een vertaling, maar een nieuwe

Bigamie of therapie?

vertaling van het blijspel van Plautus. Tot nu toe werden onze stukken goed onthaald, ook door jury's. Nu werken we aan publiekspouw: mensen die geïnteresseerd zijn in de experimenten waaraan we ons wagen. Een toneelavond is voor vele studenten niet zo evident. Cato is op het eerste gezicht een initiatief van de 'officiële' zijde van de

unief maar de talrijk aanwezige en zeer actieve studenten zorgen er voor dat de activiteiten voor hun lotgenoten zeer boeiend zijn.»

Véronique Rubens

'De Collectie', op 6 en 7 februari in Auditorium Minnepoort in een regie van Jan De Vuyst.

STANDAARD BOEKHANDEL SSTTEUNT SSSSTTUDENT AID

(Juist, en nu zonder haperen)

De mensen van Student Aid weten van aanpakken. Neem bijvoorbeeld de overeenkomst die ze met Standaard Boekhandel hebben gesloten. Voor het goede doel zal Leuvens actiefste boekenverkoper diep in zijn portefeuille tasten. En dat zal niet onopgemerkt blijven.

Op dit moment kan je bij Standaard Boekhandel een miniboekenbeurs gaan bezoeken met boeken rond drie verschillende thema's: Afrikaanse literatuur, Milieu en de Derde Wereld, Geschiedenis en

cultuur. 'Literair cultureel forum' noemen de jongens van Student Aid dat.

Je moet zeker eens een kijkje gaan nemen en als je dan besluit een boek mee naar huis te nemen, staat Standaard Boekhandel, op vertoon van je studentenkaart, zomaar 10% van de prijs af aan Student Aid. Dat kan eind februari, wanneer de actie afloopt, een interessant bedrag opleveren. Ja toch?

Dit aanbod geldt niet voor cursussen en aanbevolen literatuur. Die boeken zijn bij Standaard Boekhandel al zo sterk in prijs verlaagd, daar kan echt niets meer van af.

NAAMSESTRAAT 57 LEUVEN 016/23.98.21

Skiën, sjotten, duiken, hoc-

Sportraad is voor de meeste studenten allicht geen begrip, evenmin als de namen 'Kringraad', 'Sociale Raad' of 'Loko' ogen doen schitteren wanneer ze worden uitgesproken. Maar gedurende vijftig jaren is Sportraad achter de schermen bedrijvig geweest voor het sportief vermaak van elke student. De massaklassiekers die door de vrijwilligers van Sportraad georganiseerd werden in al die tijd, zullen niet gauw vergeten worden. Een feest als de 24-urenloop hoort elke student minstens éénmaal in zijn leven mee te maken. Het jaar van Sportraad zit er bijna op. De jongens en meisjes vieren nu zelf. Gelijk hebben ze.

"Ik woonde toen op de Oude Markt"

Fysikus Marc Lemaître is de grote pionier van Sportraad. Als student was hij geëngageerd in het fakulteitenkonvent, de voorloper van de universitaire volleybalploeg Europa rond. Zijn beste herinneringen bewaart hij aan de Universiade in Boedapest (1965). Nu is bridge zijn grote passie: hij volgde een opleiding voor leraar bridge en geeft zelf avondschool. Minzaam en bescheiden probeert hij de beginperiode van Sportraad te rekonstrueren.

Lemaître: «Het is een beetje moeilijk om veel datums te plakken op die periode, maar de kontekst en de tijdsgeest staan me nog goed voor de geest. Tijdens de tweede helft van de jaren '60, toen het Vlaamse bewustzijn aan de KU Leuven zich volop aan het vertalen was in een emancipatiestrijd, hadden studenten geen enkele inspraak. Wij vochten zelfs voor recht op informatie. Dat betekende toen dat je het recht kreeg om geselecteerde verslagen van de fakulteitsraad eens in te zien. Aanwezig zijn op de raad, en er vertegenwoordigd worden, was dan eventueel het volgende stadium.»

«Op het Sportkot bestond eigenlijk alleen interesse voor de universitaire ploegen. Daarmee kon de universiteit eer behalen. Er werd enorm veel belang gehecht aan prestaties in interuniversitaire competities. Het was een ramp als je tijdens een volleybalmatch een set moest laten schieten. Studenten hadden echter geen inspraak in de organisatie van deze competities. Er bestond ook geen infrastructuur voor massale studententour. De sportraad De Nayer kwam er pas in 1969.»

Thuishaven

«Fakulteitskringen die een sportactiviteit wilden organiseren, moesten maar zoeken waar ze dat konden doen. Voetbal stelde niet zoveel problemen, maar een volley- of basketbatterrein vinden in de stad was allesbehalve gemakkelijk. De zaal van het oude gebouw werd bijna de hele dag ingepalmd door de universitaire ploegen.»

Veto: «*Rerum*», het informatieblad van de Leuvense fakulteitskringen, berichtte regelmatig over studentensport. Op het einde van het academiejaar '65-'66 publiceerde *Rerum* uw oproep om te starten met een Sportraad. Deze idee weekte nogal wat reacties los in de sportwereld, zo schreef u zelf in oktober '66.

Lemaître: «Het was niet gemakkelijk om het project van de grond te krijgen. De mensen van Apollon beschouwden de sport als hun privé-sector. Alleen hadden zij het moeilijk om wat dan ook te organiseren, omdat zij moesten rekening houden met een patriarchale figuur

op het Sportkot. Professor De Nayer wilde over alles het laatste woord hebben, zowel wat het Instituut betrof, als wat de studenten aanging.»

Veto: *Het is dan waarschijnlijk ook geen toeval dat u geen lichamelijke opleiding, maar fysika studeerde.*

Lemaître: «De mensen die op het Sportkot zaten, hadden altijd het zwaard van Damokles boven zich hangen. Als ze zich wat teveel roerden, moesten ze opletten wat er ging gebeuren. Ze moesten al heel sterk in hun schoenen staan om hun standpunten te verlokken. Ik studeerde fysika, maar was veel op het Sportkot, omdat ik ook nog volleybal speelde in de universitaire ploeg. Tegelijkertijd had ik in '64-'65 als preses van Wina zitting in het fakulteitenkonvent. Die samenloop van omstandigheden maakte dat ik op dat moment de aangewezen persoon was om te proberen iets van de grond te krijgen. In '65 ben ik afgestudeerd, maar als jonge doktorandus en assistent heb ik daarna nog een tweetal jaren meegedraaid. Ik was afgevaardigd in de Belgische Universitaire Sportfederatie (BUSF), en in 1966 was ik ondervoorzitter of penningmeester van het fakulteitenkonvent. Ik woonde toen ook op de Oude Markt, de thuishaven van het konvent. Zoals veel van mijn collega-doktoren vond ik geen plaats aan de universiteit en ben ik in het onderwijs gestapt. Ik geef al meer dan twintig jaar fysika aan het Rega-instituut.»

Veto: *Sportraad werd opgericht op een ogenblik dat er in de studentenwereld, net als in de samenleving, ingrijpende veranderingen plaatsgrepen.*

Lemaître: «Op dat moment waren er drie grote studentenverenigingen: het fakulteitenkonvent – de vergadering van de presides van de Leuvense fakulteitskringen –, het Seniorekonvent en het KVHV. Zij bestonden volledig apart van elkaar, maar ze moesten wel overleg plegen om gebruik te kunnen maken van de subsidies. De presides die verzameld waren in het fakulteitenkonvent, konden in hun eigen kringen rekenen op mensen die zich bezig hielden met sociale kwesties, cultuur, sport enzovoort. Sportraad werd dus opgericht in de school van het fakulteitenkonvent. Twee jaar daarvoor was ook Sociale Raad opgericht. Alles wat politiek aanging, was voornamelijk nog het terrein van het KVHV, hoewel hun invloed zienderogen verminderde. Wanneer er grote beslissingen moesten worden genomen, staken de drie topmensen van de studentenwereld – de preses van het fakulteitenkonvent, van het Seniorekonvent en van het KVHV – de koppen bij elkaar. Dat was bijvoorbeeld het geval in de strijd voor Leuven Vlaams.»

Veto: *Hoe stonden de presides en de sportverantwoordelijken tegenover uw initiatief?*

Lemaître: «De meesten namen een positief-afwachtende houding aan, zo van "Ik vind het wel goed en ik ga het niet saboteren, maar eigenlijk heb ik er geen tijd voor." We kregen wel tegenkanting van mensen die sportactiviteiten op touw zetten. Sporta Studentenwerk (SSW), georganiseerd en bestuurd door studenten, was zeer actief aan de

KU Leuven. Omdat zij veel organiseerden, eisten zij ook inspraak in de universitaire sportstructuur. Het touwtrekken tussen Sporta Studentenwerk en Sportraad heeft nog een aantal jaren geduurd. Het kostte tijd om SSW ervan te overtuigen dat we beiden hetzelfde doel voor ogen hadden, en dat naast een democratisch georganiseerde studentenstructuur er ook vrije verenigingen moesten blijven bestaan.»

Veto: *Was Sportraad vanaf het begin voldoende toegerust om een werking op poten te zetten?*

Lemaître: «Er waren geen middelen nodig in de beginperiode. Het verliep allemaal vrij informeel. Normaal gezien had elk jaar in een studierichting zijn sportverantwoordelijke. Van enige coördinatie was echter vóór 1966 geen sprake. Wij hadden dus gewoon de bedoeling mensen bij elkaar te krijgen, en overleg te plegen. Er waren geen vrijgestelden zoals in de huidige Loko-gelungen, dus er is iets moet worden getypt, deden we het vlug zelf. De massaklassiekers werden pas een vijftal jaren later ingevoerd. Kringen moesten ook niet rekenen op afzonderlijke subsidies voor sportactiviteiten.»

Rechterhand

«Wij wilden een kader creëren voor de organisatie van studentensport, waarin inspraak mogelijk zou zijn. Binnen dat kader zouden zich mettertijd vanzelf bepaalde noden voordoen, en we hoopten dat er vanuit de sociale sektor zou worden ingespeeld op die noden. Maar als er in de beginperiode iets nodig was, moest dat van de kringen zelf komen. Er konden geen grote activiteiten georganiseerd worden, want dat zou betekend hebben dat de kringen zelf een deel van hun subsidies moesten afstaan aan Sportraad, en daarvoor waren de meeste kringen niet erg te vinden. Pas in '74 is Sportraad een geleiding geworden van de Algemene Studentenraad, en kreeg het een deel van de subsidies van de Sociale Sektor. Sommige kringen organiseerden wel onderling competities. Wina en VTK speelden bijvoorbeeld regelmatig tegen elkaar.»

Veto: *Hoe werden studenten aangespoord om aan sport te doen, en om naar het Sportkot te komen?*

Lemaître: «Enkele regels in het programmaboek vermeldde dat er een Sportinstituut was, en dat de mogelijkheid bestond tot sportbeoefening. Het systeem van de sportkassen bestond nog niet.»

Veto: *Dat had hoogstwaarschijnlijk ondermeer te maken met het belangenconflict tussen het Instituut voor Lichamelijke Opleiding en de mensen die de massasport wilden stimuleren.*

Lemaître: «De grote man op het Instituut, professor De Nayer, had inderdaad niet graag dat iemand anders daar iets kwam doen. Bij Michel Oystin, de rechterhand van De Nayer, kon men al eens gaan pleiten om iets geregeld te krijgen of om wat ruimte ter beschikking te stellen. Geleidelijk aan evolueerde de situatie, omdat enkele mensen van mijn generatie, die veel hadden gedaan voor de studentensport, assistent werden aan

Sportraad-stichter Marc Lemaître: "Bridge is mijn grote passie."

het Sportkot. Zij werden meer en meer betrokken bij de organisatie van allerlei sportactiviteiten, en stonden open voor studenteninitiatieven en studenteninspraak. Bovendien werd ook het personeel mondigder. Personeelsleden wilden bijvoorbeeld met hun kinderen komen zwemmen in het universitair bad. Dit had tot gevolg dat de infrastructuur hoe langer hoe minder uitsluitend bestemd was voor de studenten Lichamelijke Opleiding, of voor de competities.»

Veto: *Het Sportinstituut en Sportraad geven nu regelmatig de gelegenheid om een heel scala aan sporten te beoefenen, van valschermspringen tot speleologie. Was het aanbod op het einde van de jaren '60 al even verscheiden?*

Lemaître: «Schermen werd ook toen al aangeboden, maar voor de rest waren het de klassieke sporten. Voetbal op de eerste plaats, en natuurlijk ook basket, volley en atletiek. Het Sportinstituut had een gymnastische keurploeg, waar voornamelijk mensen uit Lichamelijke Opleiding in zaten. Verder kwam ook tennis sterk opzetten. In feite werden voornamelijk die sporten beoefend die in aanmerking kwamen voor de interuniversitaire competities. Af en toe maakte een of andere kring een excursie naar de Maasvallei, maar of je dat alpinisme kunt noemen, is een andere vraag.»

Veto: *Had u de indruk dat studenten op grote schaal aan sport deden zoals nu, of was de interesse veeleer gering?*

Lemaître: «Men kan moeilijk de vergelijking trekken tussen vroeger en nu, wat betreft het aantal studenten, maar ik denk wel dat studenten vroeger meer op hun eentje aan sport deden, in plaats van in groep. Er werd veel individueel gelopen.»

Veto: *Men hoort vaak beweren dat de leerstof minder zwaar en uitgebreid was vroeger, en dat studenten ook meer tijd hadden voor extra-kurrikulaire activiteiten.*

Lemaître: «Ik meen van niet. Ik vermoed echter dat er harder gewerkt werd. Binnen Sportraad gingen er wel stemmen op om te ijveren voor het vrijhouden van de woensdagnamiddag. Maar dat voorstel bleek ook toen reeds onmogelijk realiseerbaar.»

Veto: *Volgt u nu soms nog de activiteiten van Sportraad, zoals de massaklassiekers?*

Lemaître: «Het gebeurt mij dat ik een pint ga drinken in 'De Spuyse'. Er ligt daar

een tijdschrift, waarin ik dan eens blader. (KU Leuven Sportnieuws, nvdr) Ik ben niet nieuwsgierig naar de 24-urenloop, omdat ik vertrouwd ben met de steer ervan. Twee jaar geleden heb ik nog eens meegelopen met het Rega-instituut. Ik vind de 24-urenloop voor 10% sportief, en voor de rest is het... ja, een massale organisatie.»

Veto: *In die 25 jaar heeft Sportraad toch dikwijls hoge ogen gegooid. Denkt u dan niet: zonder mij was het allemaal niet mogelijk geweest?*

Lemaître: «Ik vind niet dat ik daaraan erg veel verdienste heb. Op het moment dat je ermee bezig bent, vind je dat je het moet doen. Achteraf bekeken zou Sportraad er ook gekomen zijn zonder dat ik er zelf zou hebben achtergezetten. Het is iets wat je niet kon tegenhouden, net zoals de studententegenwoordiging op Akademische Raad, of op de fakulteitsraden. Dat belet niet dat de mensen die zich ermee bezighielden, er veel tijd en energie hebben ingestoken, en dat de inspraak er misschien enkele jaren later was gekomen, indien zij er zich niet mee hadden beziggehouden.»

Veto: *De meeste mensen die zich ernstig engageren in de studentebeweging houden niet veel tijd over om zich om hun studies te bekommeren. Kwam u er eigenlijk nog toe om effectief fysika te studeren?*

Lemaître: «De mate waarin je je kunt engageren hangt af van je studierichting. De voorzitter van het Fakulteitenkonvent was dag en nacht bezig met zijn functie. Maar twee maanden vóór het begin van de examens verdeden wij gewoon. Wanneer de blok ingaat, wordt de noodzaak tot vergaderen immers minder scherp gevoeld. Die man haalde schitterende resultaten, maar hij studeerde rechten. Voor een student in de wetenschappen ligt de toegepaste wetenschappen licht dat heel wat moeilijker. Die moet praktika of labo's bijwonen, en daarvoor moet hij ook zijn stof bijhouden. Voor mij bracht mijn engagement mee dat ik veelal in Leuven bleef. Ik ging hoogstens eenmaal per maand naar huis. Nu zie je zoiets niet meer gebeuren. Ik merk dat duidelijk op het Rega-instituut. De huidige generatie studenten zou willen dat de lessen vrijdagmiddag stoppen en maandagmiddag terug beginnen.»

tennis, schaatsen, zweef- Sportraad nadert jaar 2000

◀ vervolg van p.1

benadeeld worden, zelfs al staan ze op de voorlaatste plaats.»

Veto: De hele idee om studenten aan te sporen om aan sport te doen is gebaseerd op de overtuiging dat sport iets positiefs is voor de mens. Op welk vlak precies stueren jullie die voordelen?

Jean-Baptist: «Mens sana in corpore sano. Dat is voor mij nog altijd ongeveer de samenvatting.»

Vincent: «Dat veel studenten sport wel degelijk nog belangrijk vinden, merk je aan de nog steeds stijgende verkoop van de sportkaarten: dit jaar werden er al zo'n 10.000 verkocht, op een populatie van 35.000 studenten. Sportraad heeft dus zeker nog bestaansredenen.»

Veto: De alarmerende persberichten over de slechte fysieke konditie van 'onze jeugd' moeten dus gerelativeerd worden?

Josiane: «Dat denk ik niet. Als je ziet hoe belabberd de fysieke konditie van lagere-schoolkinderen of militairen is, vind ik het meer dan normaal dat wij voor universiteitsstudenten iets op touw proberen te zetten. Dat ene uurtje sport in de lagere school is natuurlijk niet genoeg, en dan wil mens zelfs daaraan nog raken. Fundamenteel kunnen wij natuurlijk niks aan de situatie veranderen. We kunnen alleen de gelegenheid bieden aan degenen die geïnteresseerd zijn om aan hun konditie te werken. Die berichten over de slechte fysieke toestand van de jeugd zijn voor ons een ekstra stimulans om met Sportraad door te gaan en zo goedkoop mogelijk sport aan te bieden.»

Veto: Gaat het hier niet om een 'politieke' eis, die via politieke weg moet doorgedreven worden? Moet Sportraad niet, zoals Kringraad of Sociale Raad, een inhoudelijke werking opbouwen die over onderwerpen als sport in het onderwijs nadenkt en eventueel actie voert?

Jean-Baptist: «Het klopt inderdaad dat we op Sportraad vooral bezig zijn met praktische organisatie en het uitwerken daarvan. Het verzekeren van ons eigen aanbod is de eerste prioriteit. Daarnaast heeft Sportraad via de Sportadviesraad inspraak in het Sportkomitee, dat bijvoorbeeld de prijs van de sportkaarten bepaalt. Wij hebben op de raad vertegenwoordigers naar wie geluisterd wordt en die zelf ook voorstellen kunnen doen.»

Josiane: «Je kan natuurlijk altijd meer eisen: naar Brussel stappen en voor meer uren sport in het onderwijs betogen. Maar ik denk dat je grenzen moet stellen en dat je je goed bewust moet zijn van wat je aan kan. Een aantal profen maakt wel een prioriteit van die politieke actie: zij zijn er konstant mee bezig en trekken ook naar Brussel. Het is dus eerder een zaak van mensen die Lichamelijke Opleiding studeren en van leraren in het Middelbaar Onderwijs. Ons hebben ze nog nooit aangesproken om mee te doen. Stel dat we plots zouden merken dat er veel minder volk naar de 24 uur komt, dan denk ik dat we inderdaad moeten reageren en op dat moment misschien zelf naar de profen moeten stappen.»

Veto: Zijn jullie dan bijvoorbeeld tevreden met de sportpolitiek van de KU Leuven en

met de financiële inspanningen op dat vlak? Een van de eerste doelstellingen bij de oprichting van Sportraad was bijvoorbeeld het iveren voor een vrije namiddag om studenten aan sport te laten doen.

Vincent: «Ik denk in de eerste plaats dat zoiets als een vrije namiddag moeilijk praktisch te realiseren is in alle fakulteiten tegelijk. Bovendien kunnen wij dat met Sportraad eisen, maar dan kan Kultuurraad eigenlijk evengoed voor zoiets opkomen. Wat het sportbeleid van de KU Leuven betreft: men spreekt bijvoorbeeld al jaren van de bouw van een nieuwe sporthal. De huidige structuur is duidelijk overbelast: in het begin van het jaar moet je gewoon twee weken vooraf een terrein reserveren om te kunnen sporten. Bijkomende infrastructuur is dus een absolute noodzaak.»

«De idee voor een nieuwe hal kwam op de eerste plaats van de profen, maar de studenten hebben zich altijd bij die eis aangesloten. De universiteit wil echter maar met een deel van het geld over de brug komen, en de rest uit externe financiering halen. Zo'n aanpak leidt uiteraard tot vertraging. Maar zelfs binnen de universitaire beslissingsorganen loopt het niet vlot: we wachten al jaren op een aantal handtekeningen. Nu moet er geloof ik nog één iemand een renteloze lening tekenen en dan kan er met de bouw begonnen worden. De bouwvergunning is al uitgereikt.»

Jean-Baptist: «Het is echter niet zo dat wij zoals Sociale Raad gaan actie voeren voor die nieuwe sporthal. De eerste belanghebbende partij is immers niet Sportraad, maar het Instituut voor Lichamelijke Opleiding, al komt ze ook de studenten ten goede natuurlijk.»

Veto: Sportraad moet, net als Kultuurraad en Veto, beroep doen op sponsors of reclame om zijn werking te kunnen verzekeren. In hoeverre is de druk van de sponsors bepalend voor jullie werking?

Josiane: «Je kan sponsoring ook van een positieve kant bekijken. De sponsors die we vragen zijn mensen die in nauw contact staan met de mensen uit het Leuvense. Er ontstaat dus een soort van wederzijdse samenhang: doordat wij hen vragen, komen zij dichtbij hun publiek. Bovendien betekent sponsoring veel meer dan louter financiële steun: vaak gaat het om logistieke steun. Dat is precies wat studenten heel tot vinden: een t-shirt, een blikje, een sticker, een bic, een klokje... Ze komen om te winnen, maar het kleine

De initiatiefnemers van de Sportraad-feestweek knusjes bij elkaar

prijs dat eraan vastzit, is op dat moment het van het.»

Jean-Baptist: «Natuurlijk is er ook een zeer negatief aspect: je moet konstant rekening houden met je sponsors: zijn de spandoeken deftig opgehangen, of de juiste plaats, met de juiste grootte,...? Vergeten we niet om foto's te nemen als bewijs? Allemaal details waar je absoluut niet overheen mag kijken.»

Veto: Uniek bij Sportraad is wel dat er ook afgevaardigden van studentenhuisen meewerken. Zijn er nooit problemen rond hun aanwezigheid op de Algemene Vergadering of rond de deelname van homes aan de klassiekers? Het publiek van de residenties valt immers gedeeltelijk samen met dat van de kringen.

Jean-Baptist: «Wij zien die overlapping eerder als iets positiefs. Zo bereiken we immers twee keer hetzelfde publiek en als de kringafgevaardigde zijn werk niet

doet, is er nog altijd de home-vertegenwoordiger. Als je de residenties zou uitsluiten, zijn de mensen verplicht om met hun kring deel te nemen. Er zijn echter altijd studenten die niet voor hun kring willen lopen, die bijvoorbeeld zeggen: ik voel me geen VTK'er, maar voor Terbank wil ik wel lopen. Bovendien is de motivatie en de samenhang groter op de homes dan in de kringen.»

Vincent: «Het is wel zo dat afgevaardigden van de homes op de Algemene Vergadering in bepaalde aangelegenheden geen stemrecht hebben: als het over geldzaken gaat bijvoorbeeld, of als er met kringstandpunten moet beslist worden. Elke kringafgevaardigde kan te allen tijde zijn veto stellen tegen het feit dat de homes meestemen. Er wordt enkel hoofdelijk gestemd voor 'futiliteiten' als de richting waarin bij de 24 uur rond de piste gelopen wordt.»

Veto: Zijn er plannen voor de toekomst? Nog een ekstra klassieker of zo?

Jean-Baptist: «Inderdaad. Ik denk dat het mogelijk is om na de Kerstvakantie nog een klassieker bij te creëren. We hebben immers twee maand om het Lisst voor te bereiden: een ruime periode, waaraan nog aan iets anders zou kunnen gewerkt worden. Het hangt er natuurlijk vanaf wanneer Pasen valt, maar normaal kan je kort na de Paasvakantie nog wel iets organiseren. Persoonlijk denk ik daarbij aan een triatlon: die eist niet zo veel organisatie en je kan er veel volk mee aanspreken.»

Dirk Boeckx
Pieter De Gryse

PROGRAMMA

DINSDAG

Om 17.00 u wordt de feestweek plechtig geopend in de inkomhal van het Nieuwe Gebouw op het sportkot. Vanaf dan zal daar een tentoonstelling lopen die men gedurende de hele week kan bezoeken. Affiches, foto's, krantenartikelen en sponsormateriaal van de afgelopen 25 jaar en de Trofee voor Sportverdienste, ooit gewonnen door Sportraad, zijn zowat de voornaamste opgestelde voorwerpen.

Om 12.00 u beginnen Sportraadmedewerkers een wedstrijd houthakken tegen Terbank. Op hetzelfde moment spelen zij tegen LBK 'jeu de boules'. En uur later vindt een partijtje frisbee plaats tegen Apolloon op het kunstgras. Om 14.00 u wordt er getafeltenist tegen LBK en gevolleybald tegen Ziekenhuiswetenschappen. Om 15.00 u en om 16.00 u wordt er korfbal en voetbal gespeeld, respectievelijk tegen VTK en tegen Chemika. Daarna is er een pauze voorzien voor de officiële opening. Om 18.00 u zullen de mensen van Politika hun kunnen laten zien in het spjelbakken en om 19.00 u bekampen Wina en Spora elkaar in het fietsvoetbal. In minivoetbal, zowat de meest beoefende sport op het sportkot, is Historia de uitdaginge partij. Om 20.00 u. Handbal tegen VRG en rugby tegen de oud-sportraders om 21.00 u en om 21.30 u. Om 23.00 u wordt er tenslotte gepokerd en 'gekleurewiesd' tegen Medica, terwijl een vogelpikwedstrijde tegen het VRG wordt beslecht.

WOENSDAG

Twee jaar geleden werd voor het laatst de kwistaks-races gehouden. Speciaal voor het 25-jarig bestaan worden de kwistaksen nog eens van de stal gehaald (zie artikel op pagina 7).

DONDERDAG

Vanaf 18.00 u zweminstuif in het zwembad van het sportkot. Er zal muziek gedraaid worden en allerlei voorwerpen zullen het zwembad een ander uitzicht geven.

Om 19.45 u is er een initiatie waterballet en om de avond af te luiten is er een inter-Loko-watersport-kompetitie. Sportraad daagt Kringraad, Sociale raad, Kultuurraad, Isol en Veto uit.

VRIJDAG

De feestweek wordt afgesloten met een Galabal in zaal Metropol in de Diestsestraat. De interessante stukken uit de retrospectieve zullen daar tentoongesteld worden.

(VD)

Meisje,
Je haar in de war
Dag na dag wil ik met jou
samen-leven
en, ingetogen dromend,

God
danken om zijn Veto-
Valentijntje
an vijftig
frank
(vrij naar Erik Stymen)

(Foto Rob Stevens)

SPOT
GOEDKOOP
NAAR FRANKRIJK
750,- FR. HEEN 750,- FR. TERUG !

VERTEKE VELDAG 7/2 20 H. LEUVEN
AFSTAP: LYON, GENEVRE, PRA
LOUF (SICCOED)

TERUG ZATERDAG 15/2 19 H.
OPSTAP: PRA LOUF

HEL NU SHEL 016/206398 EN
VRAAG NAAR PETER !

ten, tafel-

publiciteit naar buiten uit sterk te verminderen aangezien de marathon de organisatoren boven het hoofd begon te groeien. In '88 overwoog men zelfs de afschaffing van de marathon.

Er werd uiteindelijk besloten om de marathon enkel voor studenten, oud-studenten van de KU Leuven en personeel toegankelijk te maken. Toch namen er nog bijna 1500 sportievelingen deel aan de hele of halve marathon. De problemen waren echter nog niet van de baan. Ongeveer een maand vóór de marathon van '88, brak er bij Sportraad lichte paniek uit. "F. Platteau, de verantwoordelijke voor parkoers en signalisatie tijdens de studentenmarathon kreeg bericht dat de marathon niet kan plaats hebben. Dit wegens de niet gewaarborgde veiligheid, en de veel te lange files." (KU Leuven Sportnieuws, 4/10/1988). Na lange discussies kon de marathon toch doorgang vinden, maar moesten de organisatoren uitkijken naar een alternatief voor het volgende jaar. Het oorspronkelijk idee om een strateloop door de Leuvense binnenstad te organiseren werd verworpen en men opteerde voor een wijziging van het parkoers. De drukke Mechelsesteenweg werd ingeruild voor het donkere Jaagpad langs de Vaart Mechelen-Leuven. Het aantal deelnemers daalde tot onder de duizend, maar de sfeer bleef uitstekend. Vorig jaar werd er naast een hele en een halve marathon voor het eerst ook een kwartmarathon georganiseerd.

Het Leuven Internationaal Studenten Sport Toernooi (Lis) zag het levenslicht in '83. Tijdens het voorgaande werkingsjaar werd reeds uit verschillende hoeken aan een internationaal sportgebeuren gedacht. Sportraad nam al enkele jaren deel aan buitenlandse toernooien - in maart '81 werd voor het eerst deelgenomen aan het Internationaal Massaport Toernooi van Tilburg - en nam de uitdaging aan om zelf een internationale sportmanifestatie op poten te zetten. De bedoeling was niet zozeer "een kranse topsporters bij elkaar te krijgen, dan wel (...een internationaal allegaartje sportievelingen te verzamelen, die elkaar drie dagen zouden bekampen op en naast het sportveld, met als inzet het meeste ambiance individueel en per ploeg." (Jaarverslag '83-'84) Naast Leuvense ploegen waren het "impulsieve Parijzenaars, vriendelijke Nederlands-Limburgers, en ietwat arrogante Amsterdammers, gemeedelijke Zweden, vrijegevochten Polen, en

verder nog Duitsers en Engelsen" die tijdens het eerste Lisst voor die ambiance zorgden. Om de buitenlandse studenten te huisvesten, werd er beroep gedaan op de Leuvense studenten.

Ondanks het stijgende sukses van het toernooi - meer deelnemers, het ontstaan van een Lisst-kranje -, kon men reeds in '87 een aantal kritische stemmen horen. Uit een groots opgezette enquête, 'Het grote gewetensonderzoek', bleek dat voor een aantal mensen niet meer nodig was het Lisst te organiseren. De belangrijkste kritiek was dat het Lisst blijkbaar niet echt meer beantwoordde aan de Sportraad-doelstellingen, namelijk de Leuvense student aansporen om aan sport te doen. De Leuvense studenten zouden zich te weinig aangesproken voelen door een internationaal toernooi, waarvan bovendien gezegd werd dat het meer om een 'zuipartitoernooi' ging dan om sport.

Ondanks het voornemen om meer Leuvense ploegen toe te laten op het Lisst, was er bijna geen verbetering merkbaar. In het jaarverslag '88-'89 kan men lezen: "Het Leuven Internationaal Studenten Sporttoernooi werd een hoogvlieger dankzij een meer logische opbouw. Het voornaamste bezwaar, namelijk de te geringe mogelijkheden voor studenten uit Leuven, werd echter niet uit de weg geruimd. Ondanks de geslaagde uitgave werd dan ook terecht besloten om met het Lisst te kappen." Gelukkig kwam het nooit zover want een internationaal toernooi is meer dan sport alleen. De mogelijkheid vreemde culturen en gewoonten te leren kennen, past zeer zeker in een (Leuvense) universitaire kontekst.

Geluidshinder

Ook de Kwistakraces, aanvankelijk een organisatie van Sportraad en VTK, kenden een woelige geschiedenis. Voor het eerst georganiseerd in '80, verliepen de kwistakraces met wisselend sukses. In '84 moesten de races uitgesteld worden omdat er op de voorziene datum een betoging van het Taalaktiecomité (Tak) plaatsgreep, in '86 werd de formule als te traditioneel ervaren - in '87 werden de kwistakraces dan ook in een nieuw kleedje gestopt -, in '87 waren er nog problemen met het stadsbestuur "dat stelde dat het Hogeschoolplein niet beschikbaar was wegens gebrek aan parkeerplaatsen en onbereikbaarheid van de handelsza-

ken." De races konden toch doorgang vinden, maar verhuisden vanaf '88 naar het Stadspark waar ze enkele jaren een stille dood stierven. Tijdens Sportraads feestweek staan de kwistakraces opnieuw op het programma.

Ondertussen was Sportraad een vzw geworden. De reden voor die structuurwijziging hield verband met de rechtsaansprakelijkheid: "De organisatie van de massaportklassiekers of van het Lisst nam zo'n vormen aan dat je nog bezwaarlijk kan spreken van een intiem studentenonderonsje. Bij ongeval bleek de voorzitter van Sportraad volledig aansprakelijk, omdat de vereniging op zich geen rechtspersoonlijkheid bezat."

1986 was ook het jaar dat de Sint-Annabesparingen doorgevoerd werden. De RvS zag haar toelagen van het Ministerie van Onderwijs met een derde verminderd. Ook Sportraad moest snoeien in haar uitgaven. Zij deed dit voornamelijk door de subsidies aan de kringen drastisch in te perken. Zo leden

de de massaportklassiekers niet al te veel onder de besparingsgolf. De 24-urenloop bleef enorm succesrijk en leverde in '85 een vermelding voor Apollon op in het 'Guinness-book of records'. Apollon vestigde toen met 915 rondjes een toen nog onbestaand wereldrecord.

De talrijke initiatieven die Sportraad nam, al dan niet in samenwerking met fakulteitskringen, vooral VTK (24-urenloop, Kwistakraces) en Medika (Grote Prijs Gasthuisberg, later omgedoopt tot Gasthuisberg Trophy), werden in '87 bekroond met de Sportprijs van de Leuvense Persbond. En dat Sportraad nieuwe ideeën niet schuwte, bewijzen de talrijke initiatieven die in het verleden genomen werden: tennistoernooi, badmintontoernooi, de 24 uur squash, de 1000 puntenmarathon basketbal, het slagbalsportentoori, de zwemmarathon, Sport zonder Grenzen,...

Dirk Boeckx
Patrick Staudt

UITSTEL

De derde aflevering van 'Dossier NC' wordt wegens plaatsgebrek een week uitgesteld. Ook 'Dossier Lezersbrieven' verschuift een week, evenals 'Dossier nvdr'.

SPORTRAAD GAAT RETRO OP LADEUZEPLEIN DE POEZIE VAN VERWRONGEN IJZER

Verrijzenis - Ooit werden ze van de baan geveegd, maar ter gelegenheid van de Sportraad-feestweek werden ze opgevoerd uit de vijertjes van het stadspark waar ze twee jaar geleden ten onder gingen. Fris en vol energie zullen de beroemde kustdijk-trapwagens op woensdag 5 februari weer opduiken op het Ladeuzeplein. Vijftien ploegen zijn ingeschreven en bereiden zich op dit moment voor in een of ander kuuroord om door te stoten naar de finale.

De geschiedenis van deze Sportraad-klassieker liep niet over rozen. Omwille van diverse redenen werd het gebeuren al meerdere keren van het programma geschrapt (zie geschiedenisartikel). Toch schijnt er een soort heimwee naar de klassieker te bestaan. Sportraad biedt dit jaar alvast de mogelijkheid om nog eens van het hindernissenspektakel te genieten, ditmaal op de kasseien.

Eerst wordt stuurvaardigheid getest door een wegvorming die onmiddellijk gevolgd wordt door de *chicane*. Dat is een smalle S-vormige strook afgebakend door nadars en strobelen, waar in het verleden vooral de landbouwers en de psychologen nogal eens omkieperden. Dat is trouwens een van de redenen waarom er geëist wordt dat elke deelnemer een helm draagt. Als alle kleren, trappers en stuurwielen weer rechtgewrongen zijn, wordt men bij de tweesprong gekonfronteerd met een keuze-probleem.

Vervolgens moet men nog voorbij de man die zichzelf graag strafmeester laat noemen. Die persoon krijgt via een ingenieus systeem van draadloze verbinding het aantal rondjes door dat een ploeg dient af te leggen op de strafrotonde. Hij springt voor de kwistaks en duwt de bestuursdier het bordje met het aantal strafonden onder de neus. Straffen kunnen over het hele parkoers opgelopen worden door anderen opzettelijk te rammen, stukken parkoers overhoop te rijden, een organizer te beledigen of hindernissen te vernemen. Het is niet de bedoeling dat er worden durend strafondes afgeleid worden maar het zou toch uitzonderlijk zijn als een ploeg nooit dat ekstra rondje aan zijn been krijgt. Soms draait iemand niet zelf op voor de fouten die hij maakt maar wel de volgende nietsvermoedende rijders van dezelfde ploeg.

Ook altijd goed voor spektakel zijn de wippen, die net breed genoeg zijn om erover te rijden. De kans is groot dat het vervoermiddel zich dan al niet meer in de oorspronkelijke staat bevindt en daarom is er naar analogie met de Formule 1 een heuse pit-stop voorzien. De technici van de Vrije Sekundaire Scholen Leuven (VSSL) krijgen hier de kans om hun lasposten boven te halen en zich bot te vieren op de hopen verwrongen ijzer. Op dit punt heeft men bijna één rondje afgelegd. In het laatste rechte stuk heeft men nog de kans om een flosj te

pakken waarmee een strafvermindering te krijgen is. Diegenen die hun benen niet meer voelen, kunnen dan rustig om aflossing verzoeken in de startboksen, de anderen mogen onder de limbo door om nog een ronde van 250 meter af te leggen.

Voor de meeste ploegen zal het grote doel het halen van de finale zijn. Dat kan men door in de eigen manche van maximum vijf ploegen drie tegenstanders voor te blijven. Elke manche bestaat uit drie reeksen van een half uur. Voor de eerste reeks verzamelen de eerste twee rijders van elke ploeg bovenaan het Ladeuzeplein aan de startlijn en leggen een rondje af. Dezelfde twee moeten ook het tweede rondje rijden. Voor elke volgende ronde kan er in de aflossingszone gewisseld worden. Na een half uur wordt er afgeblazen en een klassement opgesteld. In de tweede reeks worden twee rijders blinddoekt en een derde mag achteraan instructies schreeuwen. Daarna volgt er nog een reeks gelijk aan de eerste.

De kwistakraces zijn spektakulair omdat er altijd wel iemand onder in plaats van op de wip rijdt, velen de bocht missen en anderen erin slagen met het hele gewaarte om te kieperen. Moge de beste woensdag winnen na een sportieve wedstrijd. De bekervoor de eerste drie staan al koud. Maar winnen is zeker het belangrijkste niet. Zegt men bij Sportraad. (PVL)

Sponsoring is een noodzakelijk element in de Sportraadwerking.

(Foto Archief)

key, tapdans, volley, ravot-

Van Vlaamse Sportverbond tot Sportraad vzw Gezonde jongens, sportieve meisjes, stevige kuiten en forse biceps

Sinds de Tweede Wereldoorlog speelt de universitaire sportbeoefening zich vooral af in en rond het Instituut voor Lichamelijke Opleiding (Ilo). Vóór 1960 stond dit Instituut niet enkel in voor de opleiding van de studenten Lichamelijke Opleiding en kinesiterapie, maar ook voor de studentensport in de breedste betekenis van het woord. De studenten zelf hebben zich echter nooit onbetwist gelaten bij de inrichting van sportieve evenementen.

Vanaf 1944 organiseerden Vlaamse studenten zich reeds in het Vlaams Sportverbond (VSV), dat een onderdeel was van het Leuvens Studentenkorps, een overkoepelende vereniging van gilden en clubs. Het Vlaams Sportverbond organiseerde activiteiten en competities tussen fakulteiten en gilden, en werkte nauw samen met het Sportinstituut, dat de grootste kosten op zich nam. Hoewel het VSV de eerste echte sportoverkoepeling vormde, slaagde het er niet in de studentensport te coördineren. Clubs en gilden organiseerden zelf tal van initiatieven. Evenmin als het VSV bereikte ook het Sportinstituut de grote massa van de studenten. Er werd weinig propaganda gemaakt, en het Instituut richtte zich voornamelijk naar de studenten Lichamelijke Opleiding en Kine.

Agitprops

In de jaren '50 kwijnde het Sportverbond weg. Wanneer in 1959-'60 een nieuwe organisatie werd gesticht, het Leuvens Studentenparlement, groepeerden verscheidene fakultaire sportverenigingen zich in de sportcommissie van dit parlement. Omdat dit parlement slechts een goed jaar bestaan heeft, werd het initiatief tot de stimulering van de massasport echter overgelaten aan het Sportinstituut. De eerste helft van de jaren '60 wordt dan ook gekenmerkt door een totaal gebrek aan coördinatie van de kant van de studenten. Naast het Sportinstituut bouwde men vanaf 1964 het Sportsekretariaat uit, dat zich bijna uitsluitend ging bezighouden met de massasport, en dat probeerde om nieuwe sporttakken te lanceren en te propagieren bij het studentenpubliek.

Het Sportsekretariaat moest echter constateren dat het niet beschikte over de juiste informatiekanalen om de studenten vlug en efficiënt te mobiliseren, en dat de vernieuwde aanpak weinig resultaat oprichtte door het gebrek aan steun en medewerking vanwege de studentebeweging. Ook binnen het Fakulteitenkonvent realiseerde men zich dat massale sportbeoefening onmogelijk tot stand kon komen indien de sportvaardigheden van de verschillende kringen zich niet organiseerden. In het akademiemeerjaar 1966-'67 nam Marc Lemaître, eks-preses van Wina, het initiatief tot de oprichting van Sportraad. De nieuwe

(Foto Archief)

Sportraad had haast geen werkmiddelen, want afschoon de massasport in de jaren '60 steeds meer een onderdeel werd van de sociale sector, kreeg Sportraad in de beginperiode nog geen subsidies van Studentenvoorzieningen. Wel kende het Sportsekretariaat een jaarlijks krediet toe.

In de eerste vijf jaren van haar bestaan hield Sportraad zich hoofdzakelijk bezig met de coördinatie van fakultaire competities. Men kan zelfs zeggen dat deze competities tot in het begin van de jaren '80 het voornaamste aandachtspunt van Sportraad zijn gebleven. Verder verzorgde ook het ontbreken van de nodige infrastructuur voor sportbeoefening aan de KU Leuven Sportraad heel wat kopbrekens. Sinds 1939 waren de terreinen en de gebouwen aan de Tervuursevest niet meer uitgebreid. Al van in de jaren '50 was zowel door studenten als door de verantwoordelijken van het Sportinstituut herhaaldelijk aangedrongen op de bouw van een nieuwe sporthal. Het gebouw kwam uiteindelijk klaar in de zomer van 1969 en werd genoemd naar de patriarch van het Ilo, professor De Nayer.

Vervieuvoudigd

De ingebruikname van de sporthal leidde een nieuwe periode in in de

geschiedenis van de universitaire sport. Het Sportsekretariaat en Sportraad kregen eigen lokalen in de hal. Het Sportinstituut werd omgedoopt tot Universitair Centrum voor Lichamelijke Opleiding en Sport (Uclous). Uclous stond in voor initiatieven, trainingen en verzorging van de universitaire ploegen, aankoop van materiaal en verhuur en beheer van sportterreinen. De naam 'Instituut voor Lichamelijke Opleiding en Sport (Ilo)' bleef voorbehouden aan de instelling die de studierichtingen van 'het Sportkot' behartigde.

Drie studenten van Sportraad kregen inspraak in het Gemengd Comité van het Uclous, dat geïnstalleerd werd in '69-'70 en instond voor de organisatie van de universitaire sport. Sportraad ijverde binnen die organisatie ervoor dat de grote zaal van de nieuwe sporthal zoveel mogelijk zou worden opengesteld voor de beoefening van de massasport, en niet enkel zou dienen voor de opleiding van de studenten van het Ilo. In 1969 werden de sporttakken ingevoerd. Tijdens de daaropvolgende tien jaren vervieuvoudigde het aantal verkochte kaarten.

Vanaf 1970 kreeg Sportraad subsidies van de sociale sector. Met ingang van 1973-'74 kon men ook beschikken over een part-time vrijgestelde, betaald door de Algemene Studentenaad (ASR), die in '68 het daglicht zag. Tien jaar lang moest Sportraad het stellen met een 'halve' vrijgestelde. 1973-'74 was overigens een scharmierjaar in de werking van Sportraad. Een grondige bezinning over de doelstellingen leidde tot een totale reorganisatie van de raad. Een gereorganiseerd bestuur zag toe op de verwezenlijking van de opties uit het vijftienjarig plan dat opgesteld was in 1973. Er kwam een uitleendienst met een stock aan sportmateriaal voor de kringen, en er werden meer massa-activiteiten op touw gezet. Zeer populair waren de massakrossen, de parkloop en de massasportdag (eind oktober). Naast de traditionele sporten stonden die dag ondermeer volgende sporten op het programma: atletiekindoor, trampoline, badminton, judo, hockey, rugby, schieten, schermen en krachtbal.

In de competities ging men over tot een indeling van de deelnemers in klassen: voor elke sporttak bestond er een eerste, tweede, derde en zelfs vierde klasse, met jaarlijkse stijgers en dalers. Daarnaast werd ook de 'Beker' ingericht, met rechtstreekse plaatsing en uitschakeling. Waar de bekeraanvank-

lijk in handen waren van de sportverantwoordelijken van de kringen, werden ze tegen het einde van de jaren '70 meer en meer een zaak van Sportraad, en dan vooral van de vrijgestelde.

Nijpend

Een andere optie van het vijftienjarig plan betrof de samenwerking met de raden uit de ASR, waartoe Sportraad in '74 toetrad. Verder palaverden de leden van de Algemene Vergadering regelmatig over de taak van Sportraad als drukings- en eisgroep. Een meer concrete verwezenlijking was de uitwerking van een toelagensstelsel voor sportactiviteiten van de kringen, bijvoorbeeld voor de zwemmaraton van Apollon en de interuniversitaire sportdag van Ekonomika. In '75 besloot Sportraad de studentmaraton te steunen. Ondersteuning kreeg ook de 24-urenloop, die toen nog georganiseerd werd door VTK.

Reeds vanaf het begin van de jaren '70 waren niet alleen kringafgevaardigden, maar ook sportverantwoordelijken van de ASR, actief betrokken in de Sportraad-werking. Deze participatie, die men in geen enkele andere raad terugvindt, heeft steeds deel uitgemaakt van de politiek van Sportraad om zoveel mogelijk studenten zo direct mogelijk aan te spreken. En alhoewel in het Sportraad-milieu steeds relatief weinig geschermd is geworden met termen als 'demokratisering', kan men in het jaarverslag van '74-'75 toch lezen: "Vermits de Belgische Universitaire Sportfederatie zich slechts bekommert om de sport van een elite heeft de sportraad zich ook maar weinig bemoeid met deze organisatie." Toch publiceerde Veto regelmatig artikelen over en uitslagen van de BUSF-competitie, georganiseerd door het Sportsekretariaat.

Veto had in die tijd overigens een speciale sportredactie, die de sportproblematiek aan de KU Leuven op de voet volgde. Terrie Verbiest, eks-BRT- en VTM-joernalist, maakte zich jarenlang verdienstelijk, zowel in het bestuur van Sportraad als in de redactie van Veto. Sportraad publiceerde gedurende een aantal jaren ook een eigen blad, SportKUL. In februari '75 ging dit blad echter op in Veto, dat vanaf dan instond voor de berichtgeving over alle raden van de ASR. Op het einde van de jaren '70 bevatte Veto elke maand (of dat was toch de bedoeling) een sportbijlage, het 'Sport(un)tiefje', informatieblad van

Sportraad en Sportsekretariaat, dat tot halfweg de jaren '80 ongeregeld zou verschijnen. Allerlei nieuwtjes over de sport aan de unief, sommige hoogst banaal, werden erin opgenomen.

Zwembad

Klachten over plaatsgebrek zijn in de Sportraadpublicaties niet uit de lucht. In 1979 werd voor voetbal bijvoorbeeld uitgeweken naar het terrein van het Sint-Pieterskollege aan de Celestijnenlaan, omdat op het Sportkot zelf de competitie niet tijdig kon worden afgewerkt. Het Ilo, dat steeds meer studenten aantrok (in 1980 ongeveer 1300), palmde door de jaren heen de grote zaal van het Instituut in, die het grootste deel van de dag gereserveerd werd voor lessen. Omdat er 's avonds in deze zaal initiatieven en trainingen plaatsvonden, werd de vrije sportbeoefening voor de modale student, zeker in de winter, bijna onmogelijk. In de jaren '80 wachtten zowel het Ilo als Sportraad op een bijkomende sporthal, naast het al lang beloofde zwembad. Misschien was het kronisch plaatsgebrek op het Sportkot wel een van de redenen waarom Sportraad vanaf 1980 meer en meer de aandacht verlegde naar de organisatie van massaklassiekers, in plaats van de interfacultaire of interuniversitaire competities.

In het begin van de jaren '80 klonk de roep om een tweede halfjeds betaalde kracht steeds luider. "Als Sportraad haar huidige werking wil voortzetten of, en alles wijst toch in die zin als er sprake is van de organisatie van een internationaal sportnormo, nog wil uitbreiden, dan moet er iemod bijkomen," luidt het in het jaarverslag van het werkjensjaar '82-'83. Die tweede vrijgestelde zou er uiteindelijk pas in '84 komen, nadat de moeilijkheden rond de Algemene Studentenaad (ASR) op de spits gedreven waren. Sportraad wenste zich zoveel mogelijk buiten de tweestrijd tussen ASR en Krul (Kringunie Leuven), de overkoepeling van 'dissidente' kringen, waaronder VRG, Ekonomika, Eoos en Apollon, later ook Medika, te houden, onder het motto 'Sport voor allen'. Sportraad bleek echter, samen met Kultuurraad, een heet hangijzer in die strijd.

Aangezien in Sportraad leden uit de twee kampen zetelden, besloot ze haar begroting niet bij ASR, maar wel bij de Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS) zelf in te dienen. Aanvankelijk verwees RVS Sportraad echter terug naar een van beide organisaties, maar nadat Sportraad en Kultuurraad hun (gezamenlijk) standpunt op RVS mochten verdedigen, was alles in kunnen en kruiken: "Onze argumenten werden gehoord, gewogen en verrassend genoeg niet te licht bevonden; want op dezelfde vergadering werd de begroting goedgekeurd en na enige aanpassing (in ons nadeel natuurlijk) werden ook de toelagen toegestaan. Deze worden vanaf 1 januari 1985 door de RVS rechtstreeks op onze bankrekening gestort," aldus het jaarverslag van '84-'85. Er kwamen nieuwe statuten, waarin elke verantwoording aan ASR geschrapt werd, en er werden twee vrijgestelden aangeworven. Dit ging ten koste van de begroting van ASR, tot ongenoegen van de andere geledingen.

Sukses

Die supplementaire werkracht was voor Sportraad van groot belang, aangezien de activiteiten in aantal en omvang gestaag toenamen. De studentmaraton, voor het eerst georganiseerd in '68, werd in '80 in een nieuw kleedje gestopt. In plaats van het traditioneel parkoers Leuven-Antwerpen, werden start- en aankomstplaatsen verwisseld zodat lopers en stappers voortaan in het Sportkot toekwamen. Aanvankelijk bleef het deelnemersveld nog beperkt (150 in '80), maar nadien groeide het sukses enorm snel. In '83 was het aantal reeds meer dan verzesvoudigd, in '87 - tijdens de twintigste editie - steeg dit cijfer tot bijna 2000 lopers en stappers. Nochtans had men datzelfde jaar beslist om de

Coliseum n.v.

ijschaatsbaan & eventscenter
Leuven
Ambachtszone Haasrode

Dinsdag 11 februari 1992 **INTERFACULTAIR
SONGFESTIVAL**

Organisatie: **Landbouwkring KU Leuven**
Met deelneming van: WINA - LBK - VTK - MEDIKA -
INDUSTRIA - VRG - PEDAGOGIE

Aansluitend: Concert van Ken NDAJE in het kader van Student Aid Na het concert: TD
VVK: 180,- Kassa: 230

Vrijdag 14 februari 1992 **VALENTIJN TD**

Organisatie: **Dirk & Dirk**
Met o.a. volgende D.J.'s: Walter Grootaers - Ben Crabbé -
Joppe Steengoed - Bart Herman - Peter & Ben van Mama's
Jasje - Dieter Troubeljnen van The Troubles - e.a.

GRATIS BUSDIENST

Visconti: een blik in de spiegel

Het aristokratisch gelaat van het marxistisch bederf

In 1943 schrijft Visconti in zijn artikel 'De antropomorfe cinema' waarom hij films is beginnen maken: "Vooral de verplichting verhalen te vertellen van mensen die midden in het leven staan heeft mij gebracht tot de cinema; van mensen te vertellen die leven in omstandigheden, omringd zijn door dingen en niet alleen maar van de dingen zelf te vertellen. De cinema waar ik belang in stel is een antropomorfe cinema." Van 'Osessione' tot 'L'innocente' bepaalt deze 'verplichting' zijn keuze van verhalen en de ontwikkeling van zijn estetik. In deze zin kan men ook zeggen dat Visconti een auteur is en zijn films door de eenheid van het oeuvre met elkaar verbonden zijn.

Visconti's wens om de mens in zijn kunst een centrale rol te geven, lijkt nu niet meer zo bijzonder, misschien zelfs wat achterhaald. Maar in 1943, eveneens het jaar waarin 'Osessione' verscheen, luide die wens een nieuwe periode van de filmsgeschiedenis in. De cinema begon vanaf 'Osessione' de mogelijkheden te ontwikkelen om menselijke realiteit, om de menselijke dimensie van de realiteit te verhalen. De belangrijkste reden waarom men Visconti's centrale gedachte niet zo snel als achterhaald mag afdoen, ligt echter in het feit dat zijn artistieke ontwikkeling die gedachte een grote diepgang heeft gegeven en dat hij met steeds meer meesterschap en zelfzekerheid deze gedachte heeft vorm gegeven.

In de verhalen die Visconti ons vertelt, wordt steeds de menselijke vrijheid tegenover de maatschappelijke orde getekend. Hij maakt echter geen abstractie van de verwevenheid van elk individueel leven met zijn historische, sociale of politieke context om de menselijke vrijheid idealistisch of in het ijle te betonen. Integendeel, die verwevenheid integreert hij in een verhaal over vrijheid als kern van elke humaniteit.

Visconti werd trouwens lange tijd begrepen als een marxistisch filmer. Niet geheel ten onrechte. In 'Osessione' en 'La Terra Trema' speelt het element van de klassenstrijd een onmiskenbare rol. Maar in zijn gehele oeuvre merken we een grote aandacht voor de geschiedenis. Steeds zijn historische gebeurtenissen minstens op de achtergrond aanwezig. De daden en gedachten van de personages worden hierdoor in perspectief geplaatst. Omgekeerd wordt ook doorheen het individu een commentaar gegeven op de grote historische omwentelingen. De verwachtingen ten aanzien van de grote politieke omwentelingen (tot in de jaren veertig was in Italië de hoop op een arbeidersrevolutie reëel aanwezig) hebben zich echter gewijzigd. Steeds meer komt de menselijkheid als drang naar vrijheid, als vermogen tot begeerte op het voorplan.

Misschien is het juist omwille van die tegenstelling individuele vrijheid/sociaal-historische bepaling dat zijn verhalen

bijna altijd als structureel gegeven de overtrekking van maatschappelijke normen en wetten vertonen: in 'Osessione' de moord, in 'Senso' het verraad en de ontroering, bij 'Ludwig' de afwijzing van de realiteit en zijn homoseksualiteit. De overtrekking is het narratieve procedee van Visconti om de weg te banen voor zijn onderzoek naar de manier waarop de mens leeft in en reageert op zijn omgeving. Het is een onderzoek in drie, door elkaar lopende tijden: orde/transgressie/ontknooping.

De beginscènes bevatten reeds in de kiem de elementen van het verhaal dat zich gaat ontplooiën. Ze tonen de orde, de situatie ogenschijnlijk in rust. Enkel in de marge merkt men enige hapering, zoals het glas champagne dat Ludwig drinkt tijdens de kroonlechtigheid: iets van onrust is merkbaar in zijn gebaren en vooral in zijn blik. We merken dat Ludwig zich niet wendt te laten opsluiten in de rol die de maatschappij voor hem heeft bepaald en die in de film (zoals altijd bij Visconti) tastbaar wordt door middel van het decor.

Visconti besteedt een uitzonderlijk grote aandacht aan de tekening van die orde. In zijn historische films is de kostumering authentiek, of werd deze op basis van tekeningen of foto's zo nauwkeurig mogelijk nagemaakt. Elk decor is een met wetenschappelijke nauwkeurigheid uitgevoerde rekonstruktie. "De eis is een passend, nauwkeurig decor te hebben, heeft te maken met de wens de toeschouwers een geloofwaardig werk te tonen, historisch juist wat betreft de manier van leven, handelen, gedragingen van bepaalde personages, geplaatst in een nauw omschreven wereld, en dat ertoe dient de inhoud van een gebeuren, het verhaal van een film te verduidelijken."

In de vroegere films van Visconti werd het verhaal doorgaans geplaatst in eigentijd Italië en zijn de personages alomstig uit de laagste klassen. Vanaf 'Rocco' richt Visconti zijn aandacht op de klasse waar hij zelf toebehoorde, de aristocratie. Visconti neemt in films als 'Ludwig', 'Morte a Venezia' en 'L'Innocente' zijn tijd om de konventies en de cultuur van de adel in beeld te brengen.

De kroningsceremonie en het familiebezoek van Ludwig aan Bad Ischl zijn magistrale encenseringen van al de geraffineerde en subtiel kodes die gangbaar waren aan de koninklijke hoven van de negentiende eeuw. Het is voor Visconti het rijkste en duidelijkste voorbeeld van een sociale orde, van een

kunst. Het zijn nochtans geen schepende mensen; ze leven omringd door kunst. Men kan zelfs zeggen dat zij leven van kunst, dat zij er vergroed mee zijn. Ze zijn geprivilegieerd in hun positie om kunst tot in het werkelijke leven door te trekken. Maar dit verult enkel hun eigen nuttelosheid. De aristocratie, maar ook Aschenbach in 'Morte a Venezia' mist een essentie, mist iets dat hun zou binden aan de werkelijkheid. Voor 'Ludwig' is de muziek van Wagner gelijk aan waarheid. Ludwig leeft in die muziek. Door zijn steun aan Wagner meent hij dat hij ook deel heeft aan die kreet, dat iets van die genialiteit op hem is overgeslagen. Wagner zelf, het eigenlijke genie, is echter veel prozaïscher en kan afstand nemen van zijn kunst.

Steeds wordt deze klasse getoond in een periode van de geschiedenis waar haar macht overgenomen wordt door de burgerij. Daardoor wordt het mogelijk voor Visconti om de betekenis van zijn verhaal een universele dimensie te geven. De ondergang van de hoofdpersonages lijkt nu een onvermijdelijke konsekwentie die voortvloeit uit de reële maatschappelijke (wan)verhoudingen, zonder dat de individualiteit van de personages daarvoor moet wijken. Maar tevens wordt voelbaar hoe veel sympathie Visconti heeft voor die verdwijnende klasse, zijn eigen klasse. Visconti houdt zo een spiegel aan de burgerlijke wereld voor waarin haar eigen kleinheid, saaiheid en geborneerdheid weerspiegeld wordt. In 'Gruppo di Famiglia in un Interno' speelt Burt Lancaster een professor, omringd met boeken en schilderijen. Zijn rust wordt verstoord door een rijke en zeer moderne familie. Visconti's voorliefde lijkt te liggen bij de professor, al is hij in die zin een negatief personage dat hij zich volledig isoleert van de wereld. Visconti confronteert hier de gevoeligheid en de eruditie van de professor met de eigentijdse brutaliteit en vervlakkings. Hij heeft geen heimwee naar de oude machtspositie van de aristocratie, maar hij kan absoluut geen sympathie opbrengen voor de burgerij die haar plaats heeft ingenomen.

De personages die Visconti tekent, vooral in zijn latere films, zijn op zoek naar meer vrijheid, meer waarheid. Wat hen tot de overtrekking aanzet, is objectief aanwezig in de corruptie van de maatschappelijke orde, subjectief echter in hun puurheid en hartstocht waardoor ze geen grenzen meer kunnen respecteren. Die puurheid en onwil om compromissen te sluiten – 'pragmatisch' te zijn – wordt in 'Ludwig' tot in zijn laatste konsekwentie getekend. Naarmate de realiteit Ludwig's eigen verlangens tegensprekt (liefde voor Elizabeth, ho-

moseksualiteit, bewondering voor Wagner), isoleert hij zich van de buitenwereld en vlucht hij in de waanzin.

In 'Bellissima' ontdekt de moeder de schoonheid van haar kind. Ze gelooft dat haar dochterje een ster van de cinema kan worden. Als echter het kind door de filmbazen uitgelachen wordt tijdens de screentest, maar ze het toch onder kontract willen nemen, weigert de moeder dit te ondertekenen. 'Bellissima' wordt zo een film over de puurheid van de liefde voor een kind. Haar ervaring van de schoonheid van het kind, was niets anders dan een ervaring van liefde. Als ze dit begrijpt, dan wil ze die ervaring niet laten bederven door de harteloesheid van de filmwereld.

De ontknooping in de verhalen van Visconti valt meestal samen met de ondergang van de protagonisten. Ze worden als het ware verdoemd door de overweldigende kracht van de maatschappij en haar normen. Op historisch-politiek vlak maakt hij het proces van elke (r)evolutie die zich een verbetering of overwinning op het verleden noemt. Visconti wijst nochtans het verwijt van de hand, als zou hij pessimistisch zijn of, nog erger, als zou hij zijn marxistische opvattingen hebben verraden voor een pessimistische dekadentie. Het doel van Visconti is echter om aan te tonen dat elke naïviteit ten aanzien van vooruitgangsideologieën gevaarlijk is. Wat de prins in 'Il Gattopardo' zegt, "Opdat niets verandert, zal zeer veel moeten veranderen" laat zich volgens Visconti ook zo omkeren: als veel verandert, wil dat nog niet zeggen dat iets onder de oppervlakte verandert.

Maar ook in films als 'Osessione', 'Ludwig' en 'L'Innocente', waar het individuele aspect van de protagonisten op het voorplan staat, is de ondergang onafwendbaar. De filosoof en filmtheoreticus Deleuze schrijft dat de films van Visconti doortrokken worden van de revelatie dat altijd iets te laat komt. Steeds is er een moment waarop de ondergang van de protagonisten vermeden had kunnen worden. Soms is het een moment van luciditeit dat als een soort interuptie in de film aanwezig is. In 'Morte a Venezia' komt de ervaring van sensuele schoonheid te laat voor de oudere kunstenaar, wiens kunst altijd te cerebraal was gebleven. Voor Ludwig komen de momenten van ervaring van eenheid steeds op momenten dat zijn honger naar zuiverheid zo groot is geworden, dat ze hem niet meer kunnen bevredigen. Hij wordt tot waanzin gedreven door een demonische herhaling van dit 'te laat'.

Retrospektieve

Luchino Visconti

(deze en volgende pagina)

barok systeem van konventies die de mens doorgaans verbergen en belemmeren in zijn zoektocht naar waarheid en vrijheid. De abt in 'Il Gattopardo' zegt: "Wij begrijpen die rijken niet, want ze hebben een geheel eigen wereld geschapen, waarvan wij de wetten niet kunnen vatten."

Een belangrijk element in deze films is de omgang van de personages met de

Jean Marais en Maria Schell in *Le Notti Bianche*.

(Foto Bob Stevens)

Een reis door de Italiaanse film van deze eeuw

Neorealisme en kritiek

De retrospectieve rond Luchino Visconti die op dit ogenblik in Leuven loopt, geeft een duidelijk beeld van de veelzijdigheid van deze Italiaanse regisseur. In tegenstelling tot registers van het neorealisme als Roberto Rossellini of Vittorio De Sica heeft Visconti zich nooit vastgepind op een bepaalde stijl, maar wist hij zich steeds vernieuwend en anticiperend in de filmwereld te bewegen. Meestal kreeg hij daarbij de goedkeuring van een breed publiek.

Visconti is nochtans een cineast die steeds duidelijk positie heeft ingenomen. Toen hij in 1941-42 'Obsessione' draaide, bleef de kritiek van het fascistische regime niet uit. Door het ontsneden van 'slechte' personages in een landelijke, rustige omgeving (de streek van Emilia en de Po-vlakte) weerspiegelt de regisseur een aantal anti-fascistische waarden die Mussolini in zijn gecentraliseerde, uniforme staat zo veel mogelijk trachtte te onderdrukken.

Met 'Obsessione' begint een belangrijke episode in de Italiaanse oppositienema. Het intellectueel protest zal naar een meer realistische positie evolueren door de verzetsideologie van De Santis en Rossellini. Ondanks zijn aristocratische afkomst sluit Visconti aan bij de protestgolf die vanuit linkse hoek tegen het fascisme weerstand wou bieden. Het neorealisme blijft de Italiaanse filmgeschiedenis domineren tot het begin van de jaren '50, met een traditionele verzetsmatiek en een duidelijke scheiding tussen Goed en Slecht.

Het zal tot '48 duren eer Visconti weer van zich laat horen. Na een aantal mislukte projecten begint hij met de verfilming van 'I Malavoglia', naar het werk van de Siciliaanse schrijver Giovanni Verga. Het oorspronkelijk idee, drie episodes om het dagelijkse leven op Sicilië weer te geven, liet hij al vlug varen om zich volledig toe te leggen op de gebruiken van de mensen in het vissersdorpje Acì Trezza. 'La Terra Trema', zoals de verfilming luidt, betekent het begin van de naturalistische film in Italië.

Autochtonen

Op het eerste zicht lijkt deze film de zuivere verfilming van een roman, aangevuld met een soort nostalgisch verlangen naar een andere, Siciliaanse leefwereld. Het politiek engagement ligt echter in het feit dat Visconti voor deze film geen beroep deed op professionele acteurs, maar uitsluitend werkte met de autochtone bevolking. Belangrijk is bovendien het eksklusieve gebruik van het Siciliaans, waardoor de film ook voor andere Italianen kwasi onbegrijpelijk werd. De mechanische en technische effecten zijn onbestaande, de cineast deed geen enkele toevoeging aan de dramatische regels. 'La Terra Trema' komt in omloop op het hoogtepunt van het neorealisme: Rossellini draait in Berlijn het pessimistische 'Germania Anno Zero' over de onleefbare situatie in het na-oorlogse Duitsland en De Sica brengt 'Ladri di Biciclette' uit.

De algemene desinteresse van de autoriteiten tegenover de filmindustrie bracht een productiekrisis teweeg die zou leiden tot de crisis van het neorealisme. Naturalistische en neorealistische films werden beschouwd als denigrerend

en subversief voor het land en de staat. In de nieuwe welvaartsmaatschappij van de jaren '50 was er geen plaats meer voor herkauwde verzetsfilms of voor de ellendige levensomstandigheden van het subproletariaat. Er ontstond een nieuw soort film: het populair-divisme, met grote sterren als Silvana Mangano en Gina Lollobrigida.

In dit euforisch klimaat bereikt Visconti met 'Bellissima' een volgende etappe in zijn aanloop tot het realisme. De film vertelt over een moeder die kosten noch moeite spaart om haar dochtertje een filmrol te bezorgen. De dialectiek tussen mens en maatschappij, benadrukt in 'La Terra Trema', speelt ook hier sterk mee in de figuur van moeder Maddalena Ceccoli, gespeeld door de aktrise van het neorealisme, Anna Magnani. De film staat in het teken van de reconstructie van het 'personage'. De acteurs spreken vaak dialect en Visconti gebruikt het levens-echte Rome als dekkor.

Het realisme van Visconti kent zijn hoogtepunt met 'Senso' (1953), gedraaid op het toppunt van de polemiek

tegen het neorealisme. De passage uit het Risorgimento in de verfilming van de novelle van Boito, is een louter subjectieve keuze die voor Visconti de aanleiding wordt tot het creëren van een nieuwe roman met nieuwe personages. De zogenaamde anti-burgerlijke houding bracht bij de rechte autoriteiten een politieke psychose teweeg, waardoor de film een zware censuur onderging vooraleer hij op het Festival van Venetië mocht worden voorgesteld.

Na 1955 breekt er een crisisperiode aan in de Italiaanse film. Financieel gezien is het draaien van nieuwe films nauwelijks realiseerbaar voor de onafhankelijke maatschappijen. De buitenlandse concurrentie is enorm groot en de steun van de officiële instanties minimaal. Voor 'Le Notti Bianche' uit 1957 moet Visconti in koopervatvorm werken. De film wordt volledig in studio's gedraaid, waardoor het hele verhaal een intimistische sfeer uitademt. Deze verfilming van Dostoevski zweeft tussen droom en realiteit, tussen ongekende mogelijkheden en het harde bestaan.

Met 'Rocco e i Suoi Fratelli' (1960) blijft Visconti ondanks zijn maatschappijkritische houding dromen van een wereld waar het leven eenvoudig en eerlijkheid is. In de vijandigheid van de grootstad gaat niet alleen de familie maar ook het individu teloor. Kwa stijl is de film een stuk minder uniform dan de voorgaande: vijf hoofdstukken geven de evolutie weer van het verleden naar het heden.

'Il Gattopardo' betekent een nieuwe fase in de carrière van de cineast. Hij verfilmt het verval van de aristocratie, van de menselijke en institutionele decadentie. Net als 'Senso' speelt ook dit verhaal zich af tussen 1860 en 1866. De opkomende burgerij, de aftakelende orde van de adel en de onderlinge strijd tussen de revolutionairen van Garibaldi tonen niet alleen de broosheid van het eengemaakte Italië, maar ook de tegenstellingen van de klassen. Het culturele universum begint echter te veranderen van observatiefilter naar een rechtstreekse uiting van de eigen subjectiviteit. De culturele breekpunten maken zich los van hun kontekst en worden de voorstellingen van het individu Luchino Visconti.

Net als Fellini en Antonioni gaat Visconti steeds meer zichzelf vertellen. Vooral in zijn latere films als 'La Caduta Degli Dei' (1968), 'Morte a Venezia' (1970), 'Ludwig' (1972) en 'L'Innocente' (1976) veruitwendigt Visconti zijn individuele crisis en die van zijn klasse door het gebruik van luksueuze dekors, decadente personages, en een voorkeur voor een zich desintegerende maatschappij. Visconti verwijderd zich steeds meer van de ekstreme politieke posities die hij destijds innam, om uiting te geven aan zijn persoonlijke malaise. Luchino Visconti overlijdt net na het draaien van 'L'Innocente', het symbool van zijn groeiend wantrouwen in de toekomst.

Dorinda Dekeyser

Tweemaal 'Ludwig'

De aftakeling van een despoot

'Ludwig' is een buitenbeentje in het oeuvre van Visconti. Alhoewel de film een onderdeel is van een trilogie, kan men hem omwille van de speciale benadering van de tematiek niet klasseren als een typisch Visconti-product. De prachtige beelden en trage montage versterken het indringende verhaal van de langzame aftakeling van een groots individu. Het verval van 'Ludwig' heeft iets onvermijdelijks dat men in geen enkele andere film van Visconti terugvindt. Door het levensverhaal van één persoon in een historische kontekst te plaatsen formuleert Visconti bovendien een bij momenten scherpe maatschappijkritiek.

In 1972 maakte Visconti de film 'Ludwig' als derde deel van een Duitse trilogie. Hij was er in 1968 aan begonnen met 'La Caduta degli Dei' ('The Damned'). Beide films zijn gebaseerd op een oorspronkelijk scenario. Voor het tweede deel daarentegen, 'Morte a Venezia' (1970) heeft Visconti zich grotendeels gebaseerd op de novelle 'Tod in Venedig' van Thomas Mann uit 1911 terwijl de flashbacks in de film zijn geïnspireerd op 'Doktor Faustus', een ander boek van Mann.

De enige samenhang tussen de drie films van de de trilogie is het feit dat de hoofdpersonages van Duitse afkomst zijn. Met 'Ludwig' wordt verwezen naar de in 1845 geboren Beierse koning Ludwig II. Ludwig II werd al op driejarige leeftijd kroonprins, toen zijn grootvader Ludwig I afstand van de troon moest doen omwille van zijn hartstocht voor een danseres.

'Ludwig' heeft bovendien als historische film niet veel gemeen met Visconti's andere historische cinematografie 'Senso' en 'Il Gattopardo'. Alle drie geven ze een kijk op een stuk wereldgeschiedenis als achtergrond voor het levensverloop van één enkel individu. 'Ludwig' is echter de enige film waarvan

de afloop al vaststaat: het noodlot dat de koning te wachten staat wordt al in het begin van de film in een *flash forward* duidelijk. De koning zal aangehouden worden en omwille van paranoïa onder psychiatrisch toezicht gesteld worden. De enige uitvlucht wordt de dood. In de andere historische films van Visconti neemt het hoofdpersonage van bij het begin zijn lot in handen en maakt eigen keuzes.

De openingsscène van 'Ludwig' toont zijn kroning op achtienjarige leeftijd. De sobere maar indrukwekkende mise-en-scène benadrukt gevoelens die bij zo'n gelegenheid niet verwacht worden. Van de kroningsplechtigheid worden enkel binnenscènes getoond, de openbare scènes krijg je niet te zien. Wat je hoort versterkt nog die paradox: geen luidrechtig gebel, geen nerveuze agitatie, maar gedempte muziek en jubelende stemmen in de verte, en op de voorgrond het geruis van stoffen en kleren, stappen, het gefluister van de adellijke 'mannetjens'. Er heerst een kerkerseer die tegengesproken wordt door de situatie: de kroning van een vorst. Lang leve de vorst die al lang dood is.

Wanneer Ludwig gekroond wordt, beseft hij hoe hij de hem toevertrouwd macht moet gebruiken. Van zijn grootva-

der heeft hij de neiging tot extravagante liefdes geërfd. Nu zal hij in staat zijn om geleerden, kunstenaars en genieën rond zich te scharen die gedenktekens van zijn bewind moeten worden. Een van zijn eerste officiële daden is dan ook het schenken van een huis in München aan Wagner. Zonder Ludwig zou het nieuwe operagebouw nooit opgetrokken zijn, de opera's nooit opgevoerd. Zijn vriendschap voor Wagner maakt dat hij zelfstels schulden betaalt, ondanks protest van zijn ministers. Ook bij de bevolking dreigt de koning uit de gunst te vallen omwille van geldverkwisting en een liefe voor iemand die door hen niet geapprecieerd wordt.

Danseres

Van bij zijn kroning staat ook vast dat hij met de dochter van de tsaar van Pruisen zal trouwen. Hij voelt echter veel meer voor zijn nicht Elisabeth van Oostenrijk. Als die hem afraadt om het plan te volgen is het hek van de dam. Haar opzet om hem aan haar zus Sophie te koppelen, valt echter ook niet in goede aarde.

Verbitterd door een onmogelijke liefde en na hevige verwarring door zijn katholieke geloof, bezwijkt Ludwig op een avond voor een van zijn knechten. Zonder het nog te verbergen geeft hij toe aan homoseksuele relaties en uitbundige feestpartijen. Hij huurt een operazanger in omwille van zijn mooie stem, maar die kan enkel in de gunst blijven door zelf de gespeelde helden te worden en hen oneindig te deklameren.

Zijn afkeer van oorlog roept nog meer onbegrip op, vooral als Beieren een

nederlaag lijdt tegen Italië in 1866. Ludwig leed eronder dat hij de slachtpartij niet kon beletten en kon alleen maar blij zijn omdat het pleit zo snel beslecht was. Omdat al zijn pogingen om begrepen te worden tevergeefs zijn, stort hij zich in een materiele schijnwereld en verkanselt hopen geld aan het bouwen van kastelen. Geld moet jeugderinneringen terugbrengen. Uiteindelijk wordt hij omwille van het verlies van geestelijke vermogens onder psychiatrische behandeling gesteld. Na een wandeling met psychiater Von Gudden worden de beide lijken in het meer aangetroffen.

In de films van Visconti wordt door middel van de kamera heel nadrukkelijk de aandacht gevestigd op het beschrijven van ruimtes. De entourage en in het bijzonder de uitgekende dekors die een overvloed aan details bezitten, spelen een belangrijke rol. Wanneer in 'Ludwig' de kamera vrij lang gericht blijft op het van erbarmen vertrokken gezicht van Ludwig II, zien we hem geplaatst tegen de achtergrond van de prachtige interieurs van zijn kastelen. Als er toch eens close-ups worden getoond, spreekt uit de blik van de akteur een heel verhaal van sterke emoties. Ludwigs verdronken konsternatie als hij merkt hoe de begrenzingen van een krankzinnigengesticht (door nauwelijks zichtbare kijkgatjes) in een hem vertrouwd kasteel werden aangebracht, is meer dan ontroerend, zelfs op het randje van het patetische.

'Ludwig' werd een totaal averechte film die de codes van het genre doorbraak, en industrie tegen de verwachtingen van de opdrachtgevers en van het publiek. De film beschrijft een bewegend stuk geschiedenis en een passievolle

levenskroniek. De tematiek wordt bij Visconti omgezet in een intieme en pijnlijk ondrmatistische film. Verder steekt 'Ludwig' vol langerekte momenten die zuiver en alleen op de mise-en-scène afgestemd werden, zoals het bezoek van de nicht Elisabeth (Romy Schneider) aan de Beierse kastelen. Niet het noodlot van een grote historische figuur, Ludwig van Beieren, staat centraal, maar het portret van een man, zwak en beperkt en tot onevenwichtigheid gedwongen in een wereld die voor hem te luidrechtig was. De film is een werkelijk 'koningsdrama', gemaakt voor één akteur: Helmut Berger.

Ook in 'Ludwig' blijft iets van de marxistisch-kommunistische wereldbeschouwing van Visconti bespeurbaar. Er is sprake van een (aristocratische) elite die gedoemd is om te verdwijnen. Beroofd van haar toekomstperspectief blijft het marxisme in de film bestaan als een erkenning van het voortdurend opkomen en verdwijnen van klassen en ideologieën. Visconti portretteert de verdwijnende elite met de grootste mogelijke sympathie. Hij ontwikkelde zich doorheen zijn oeuvre van revolutionair tot nostalgisch marxist. Door te moeten ervaren dat de arbeiders geen uitweg bieden uit het onvolmaakte heden, houdt hij dat heden de spiegel voor van de traditionele waarden, van het beste uit de aristocratische en burgerlijke cultuur uit het verleden. In die twee marxistische houdingen is de gemeenschappelijke noemer de afkeer van de moderne burgerlijke maatschappij.

Ilse Steen
'Ludwig', woensdag 5/2 en zaterdag 8/2 in Studio 1.

ZOEKERTJES

• Wil de vinder of de snode dief die momenteel met mijn roze pennezak rondloopt die alsjeblief op de Veto-redakte terugbrengen? Grote emotionele waarde: zelfs diefje met berouw kan op stevige pint als beloning rekenen. Benoît Lannoo

• Te koop: Brother Typewriter CE-650, perfecte staat. Over de prijs (ong. 20.000 fr) kan gesproken worden. Benoît Lannoo, Bogardenstr. 109 bus 17, na 17.00 u.

• Eveline, een flinterdunne illusie mooier dan de binnenkant is de lege buitenkant waartegen ik lach, een spiegel denkt niet te kunnen denken. Jos Ter Berg.

• Bok! Voorzienbaar doch degelijk: koning E2-F1 (BB)

• Te huur: kamer (lavabo, douche, WC, gem. keuken). Naamsestr. 121/10. Contact: Bondgenotenlaan 24, bel Jim Vanderkerken. Briefje met afspraak indien afwezig. Dadelijk vrij en goedkoop.

• Aan wie verkocht Hung Ip's van Stivel, Carthy, Bailey, Dylan, Melanie...? Deze werden bij mij gestolen en betekenen veel voor me. Ben bereid te vergoeden. Wim Arras, Schapenstr. 32.

• Wachtend op een inspiratieve ogenblik dat nooit komen zal... Maar ondertussen staat er toch een zoekertje in Veto hé.

• Abulafia, middeleeuws kabbalist, toert uw manuskripten om tot moderne meesterwerken die profiten in ekstase brengen. Abulafia: tekstverwerking - laserprints. Tiensestr. 177. ☎ 29.22.77. 10 tot 12 en 14 tot 16.00 u.

• 'Het Goede Spoor' verbreedt/verzuster met andere homo- en lesbische-jongerenorganisaties. Maandag 10/02, uitzonderlijk om 19.00 u, JAC (Amerikaan 3). Be there!

• Het Universele Duistere Pata Syndroom merkt dat schaken geen spel is voor dames: G8-F6.

• Pieter Coutereelstichting vzw: onthaal na 18.00 tot 20.00 u, na 15.00 tot 18.00 u. Elke dag club vanaf 21.00, elke dinsdag fuif. Jongerenkafé woensdag vanaf 21.00 u. Tiensevest 58. ☎ 23.63.27

• Typen van teissen, werkjes, briefwissels: Chris Rosselle. ☎ 20.70.77.

• KOPOP. Vlaamse niet-commerciële rockgroep geeft promotie-optredens, eigen repertoire, gedurende meer dan een uur, echte rockambiance verzekerd. ☎ 23.12.11

• CRWF-schmink-sterretjes, afspraak Timory? Derde week van februari? Foto's zijn klaar en goed.

• Wegens algehele kotsbeuheid van de mentaliteit op 's Meiersstr. 5 heft de R-frakkie zichzelf op. Onze opvolging is toch al verzekerd, en ze is beter dan wij in het udtellen van stoten onder de gordel. Merçi.

• Wij hebben Veerle ook niet gezien aan Alma 2. Wij zoeken nu in de Sedes.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1 Elastisch autoonderdeel 2 Titel - Mansnaam - Fries watertje 3 Weefsel - Turkse eretitel 4 Belgisch politicus - Meisjesnaam 5 Aandrift - Ierland 6 Nobelprijswinnaar letterkundig 7 Voegwoord - Eksotisch muziekinstrument - Bijwoord 8 Neem geesten in beslag - Meisjesnaam 9 Stad in de Benelux - Frêle 10 Dwing - Glazen bouwsel.

Vertikaal - 1 Op de kop zitten 2 Bijbelse stad - Noorse koningsnaam - Muzieknoot 3 Klap - Indische vogel die gemakkelijk leert praten 4 Stomp - Stripfiguur met petersle achter de oren 5 Struisvogel - Houterige grassoort 6 Overdenkingen 7 Bromium - Eksotische vrucht - Muzieknoot 8 Nog een eksotisch muziekinstrument - Europeaan 9 Ontkenning - Plaats in Vlaanderen 10 Schommel - Opstapje.

- Onze uitdaging: voor 2000 'de lepra overwinners. Damiaanactie zoekt nieuwe medewerkers die zich eind januari willen inzetten. Els Brems, Weldadigheidsstr. 3; Tom Lauwerens, ☎ 46.09.39
- Student Aid zoekt nog steeds medewerkers. Iedereen die wil meewerken: kom eens langs, Sint-Michielsstr. 6. Altijd welkom.
- Aan krullen: 1. Bent u vrouwelijk? 2. Wie bedoelt u met humbie? Inspector C. (Ik hou toch zo van opsporingwerk)
- Tip voor Anniël en cie.: mijn voornaam begint zeker niet met een B, en ook niet met een K. Croc! and remember: a winner never quits, a quitter never wins...
- De R-frakkie is dood. Lang leve P. Poedel!

(advertentie) VERHUUR VAN GELUIDSINSTALLATIES MET OF ZONDER DISC-JOCKEY

DANCE DELIGHT

TEL. 016/23.30.86

Tikkantoor Devano
016/23.98.70

Tekstverwerking Laserprinting * Lay-out Tekstinbreng

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,...

Gespecialiseerd in wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilselsesteenweg 54
3020 Herent

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminaries, evenementen, optredens en fuiven

tel. 016/201.301

- Gezocht voor academiejaar 1992-93 (en volgende): gemeenschapshuis te Leuven waar plaats is voor 5 of meer studenten. Schrijven naar Peter, Burgemeesterstr. 22.
- Rocklethebbers! Di 11/02, 22.00 u: het rockkafé van 9/3 in de Citee-bar. Gratis inkom. Omdat rockmuziek belangrijk is, 9/3, born to be wild.
- Onthaalcentrum voor thuislozen biedt kosteloos studentenkamer aan, met inbegrip van het nodige comfort en ontbijt, aan personen die doorlopende inhaalpraktijkveroordeelingen willen opnemen. Onthaalcentrum De Puzzel, Naamsevest 64. ☎ 23.54.36
- Euprint bvba: alle tikwerk, desktop, scanners, uitprinten van teksten, figuren uit Quattro, Lotus. Wij zetten ook muziek! Herfstorg. 110. ☎ 22.97.49
- De kinderen die vorige week in mijn naam schreven, kunnen hun ekkuskes aanbieden aan Jan Decoele. Nu. De echte Sabine.
- Karel, mijn ekkuske, is ik was inderdaad te grof. Karientje.

KAFEETHEORIEEN

BAF

KAN DAT NIET WAT ZACHTER MET DIE DEUR?

- Wie rijdt er elke werkdag naar Schaarbeek station (rond 8.00 u) en/of terug (rond 17.00 u) en wil mij tegen vergoeding meeneemen? An Laerebans, ☎ 29.28.87
- Stuc zoekt vrijwilligers voor de Viscontiretrospektieve van 29 januari tot 11 februari. Info: Ann Van Mechelen, E. Van Evenstr. 28, tel. 23.67.73.
- Gezocht: okkaze bas-versterker tss. 15 en 40 Watt. Prijs otk. Kris Peeters, Bogardenstr. 40.

Agenda

AD VALVAS

DOOR ANN VANDERMAESEN

D I N S D A G

- 18.00 u **LEZING** door M. Clemeur (Vlaamse Operastichting) over het Operabedrijf, een culturele KMO, in MSI 03.18, org. Culturele Studies.
- 19.45 u **FILM** 'Il Gattopardo' (1963), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 20.00 u **TEATER** 'Don Juan of de stenen gast', door Mechels Miniatur Teater, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** Dito Dito (Guy Dermal en Bart Meuleman) brengen 'Manieren', in Stuc, toeg. 180/250.
- 23.00 u **FILM** 'Le notti Bianche' (1957), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

W O E N S D A G

- 13.00 u **KONCERT** door de Nederlands-Argentijnse groep 'Tango Cuatro' met authentieke Zuidamerikaanse tango's, in Stadsschouwburg, toeg. gratis, org. Kulturkommissie KU Leuven.
- 14.00 u **FILM** 'Koko Flanel', in Vlaams Filmmuseum en Archief.
- 15.00 u **LEZING** over 'Politieke partijen in Rusland', door J. Lowenhardt (Documentatiebureau voor Oosteuropese Recht - Leiden), in Sencie-Instituut, Erasmusplein 2, toeg. 300, org. Instituut voor Centraal- en Oosteuropese Studies.
- 19.45 u **FILM** 'Ludwig' (1972), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 20.00 u **DEBAT** Joegoslavië in ontbinding: getuigenissen van het front, in Arenbergstituut; live-uitzending op Radio Scorpio, toeg. 40, org. VRG en Radio Scorpio.
- 20.00 u **FILM** 'Le maître de musique', in Vlaams Filmmuseum en Archief.
- 20.00 u **KONCERT** In de reeks 'Historische Concerten' van het Belgisch Kamerorkest J. Fiamminghi brengt Eduardo Fernandez (gitarist) virtuoze 'barokmuziek', in Stadsschouwburg, toeg. 300-750, org. CC Leuven.
- 20.00 u **VERGADERING** Studenten tegen Racisme (STeR), in 's Meiersstr. 5.
- 20.30 u **TEATER** 'Gebied', een vertelling over twee zusjes, door Marian Boyer en Hilde Wils, in Stuc, toeg. 180/250, org. Stuc.
- 23.00 u **FILM** 'Obsession' (1942), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

D O N D E R D A G

- 19.45 u **FILM** 'Morte a Venezia' (1970), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 20.00 u **KONCERT** door het Groot Saxofonensemble Lemmensinstituut en het Perkussieorkest Lemmensinstituut, in Concertzaal Lemmensinstituut, Herestr. 53, toeg. 150/200, org. Concertvereniging Lemmensinstituut.

- 20.00 u **LEZING** in het kader van 'Avonden van de architectuur' door Jo Crepain (Belgisch architect), in Aud. De Molen (naast Arenbergkasteel, Heverlee), toeg. gratis, org. Werkgroep Ontwerpraktijk Departement Architectuur.
- 20.00 u **LEZING** over 'De rol van de schilderkunst in de films van Luchino Visconti', door Ivo Blom, in MSI, toeg. gratis, org. Stuc.
- 20.00 u **OPEN BIJEENKOMST** Organisatie betoging voor solidariteit en gelijkheid van 26/02, in 's Meiersstr. 5, toeg. gratis, org. Anti-Racistisch Forum.
- 20.00 u **TEATER** 'De Kollectie', door Campus Toneel, in Aud. Minnepoort, org. CC Leuven.

BIOS ☐ 04/02 om 20.00 u: Kantus, in Ambiorix. ☐ 04/02 om 22.00 u: td, in Albatros, ink. 50/70.

EKONOMIKA ☐ 04/02: Dekadente films: Querelle; The cook, the thief, his wife and her lover; Der Amerikanischer Freund; Stranger than Paradise. ☐ 04/02 om 20.00 u: Debat: 'Dekadentie, een breed maatschappelijk verschijnsel', in Auditorium Gaston Eyskens. ☐ 05/02 om 22.30 u: Theater, Dito Dito: 'Manieren', in Soetzaal Arenbergstituut. ☐ 06/02 om 20.00 u: Dekadente kantus, in Ons Huis. ☐ 07/02 om 21.00 u: Dekadente kwis, in Dulci.

KLIO ☐ 04/02: Kilitoria Post-Partieels-td, in Albatros.

MEDIKA ☐ 06/02: Medikabeurs met verschillende spreekbeurten, in Universiteitshallen. ☐ 07/02: Medikabeurs met verschillende spreekbeurten, in Universiteitshallen. ☐ 08/02: Medikabeurs met verschillende spreekbeurten, in Universiteitshallen.

MERKATOR ☐ 04/02 om 20.00 u: Kantus, in RC-bar.

PSYCHOLOGISCHE KRING ☐ 04/02 om 20.00 u: Kringvergadering, in Psych. Instit. 00.14. ☐ 04/02 om 21.30 u: Post-partieel en Half-time td, in Lido. ☐ 05/02 om 20.00 u: Algemene vergadering van vzw Psychologie, in Aud. Michotte 91.93. ☐ 06/02 om 21.00 u: 'Eucharistieviering', in Shrink. ☐ 10/02 om 18.10 u: J.V., in Kringlokaal. ☐ 10/02 om 19.30 u: Galabal-voorbereiding, in Kringlokaal.

ROMANIA ☐ 03/02 om 20.00 u: Flora, in Praatkamer Fak. ☐ 04/02: Post-Partieels-td, in Zaal Rumba (Kiekenstraat).

SPORTRAAD ☐ 04/02 tot 07/02: Retrospektieve 25 jaar Sportraad, in Inkomhal sporthal De Nayer (Sportkot). ☐ 04/02 om 10.00 u: Multi-sportdag, in Ilo (Sportkot). ☐ 05/02 om 15.00 u: Kwistaxarces, op Ladeuzeplein. ☐ 06/02 om 18.00 u: Zweminstuif met Interlo-waterpoloornio, in Zwembad Ilo. ☐ 07/02 om 21.00 u: Galabal, in Zaal Metropool, Shoppingcenter Diestsestraat 133.

WINA BIOS CHEMIKA MERKATOR
☐ 07/02: Galabal Wetenschappen, in Pellenberg.

- 20.30 u **FILM** 'Prick your ears' (1987), een Britse film van Stephen Frears, in Homo- en Lesbieneentrum, Tiensevest 58, toeg. gratis, org. Pieter Coutereelstichting vzw.
- 20.30 u **KONCERT** Will Tura, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** 'Gebied', een vertelling over twee zusjes, door Marian Boyer en Hilde Wils, in Stuc, toeg. 180/250, org. Stuc.
- 22.00 u **FILM** 'La Caduta degli Dei' (1968), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

V R I J D A G

- 19.45 u **FILM** 'Gruppo di Famiglia in un Interno' (1974), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 22.00 u **FILM** 'La Terra Trema' (1984), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

Z A T E R D A G

- 11.00 u **SEMINARIE** over 'Het lied in de film' door Michel Chion, met integrale vertoningen van 'La Grande Illusion' van Jean Renoir, 'Le Plaisir' van Max Ophüls en 'One from the Heart' van Francis-Ford Coppola, in Stuc, toeg. 700/900, org. Stuc.
- 16.00 u **FILM** 'Ludwig' (1972), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 19.45 u **FILM** 'Bellissima', van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc ism DAF.
- 20.00 u **TEATER** 'Paganini', door Muziektheater Brasschaat, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **OPSTREDE** Luk Wijns brengt 'Vuil Spel', met muziek van Jan Leyers en regie door Mita Van Der Maat, in De Spuyse, Tervuursevest 101, toeg. 250, org. De Spuyse.
- 22.00 u **FILM** 'L'Innocente' (1976), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

Z O N D A G

- 11.00 u **SEMINARIE** over 'Het lied in de film' door Michel Chion, met integrale vertoningen van 'La Grande Illusion' van Jean Renoir, 'Le Plaisir' van Max Ophüls en 'One from the Heart' van Francis-Ford Coppola, in Stuc, toeg. 700/900, org. Stuc.
- 16.00 u **FILM** 'Morte a Venezia' (1970), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 19.45 u **FILM** 'Senso' (1953), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 22.00 u **FILM** 'La Caduta degli Dei' (1968), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.

M A A N D A G

- 9.00 u **INFO** 'Wij hebben u dringend nodig?', een toespraak door Dhr. Vanneste, voor hen die aan ontwikkelingshulp willen doen, in Psychologisch Instituut, Tiensestr. (lokaal 00.98).
- 19.45 u **FILM** 'Morte a Venezia' (1970), van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc en DAF.
- 20.00 u **TEATER** 'Het Bleekblauw Verموeden', een het solo-teaterprogramma van Dirk Denoyelle (stemmen-imitator), in Stadsschouwburg, toeg. 250.
- 22.00 u **FILM** 'Rocco e i suoi Fratelli', van Luchino Visconti, in Studio 1, toeg. 160, org. Stuc ism DAF.

Een verhaal van gapende kloven

Op 10 februari gaat de jaarlijkse Student Aid-actie van start. In zes jaar is Student Aid uitgegroeid tot een Derde-Wereldactiviteit waaraan 40.000 studenten uit heel Vlaanderen deelnemen. In het begin werd Student Aid door de 'strukturele' NGO's en Derde-Wereldsympatisanten nogal skeptisch onthaald. De laatste drie jaren heeft Student Aid ernstige inspanningen gedaan om au sérieux genomen te worden en is daarin redelijk geslaagd. Er blijken echter opmerkelijke verschillen te bestaan tussen filosofie en praktijk: de organisatie heeft nog altijd te kampen heeft met groeipijnen.

Nu steeds meer NGO's onder vuur liggen omwille van hun geldinzamelmcampagnes en hun projectenwerking - zoals reeds te lezen was in Veto 13 'Het narcisme van de NGO's' -, is het interessant om te peilen naar de visie van Student Aid op de Derde-Wereldproblematiek. Volgens een persbericht vertrekt Student Aid van een "weldoordachte" kijk op de Derde-Wereldproblemen. Projecten lossen de problemen van de Derde Wereld niet op. Zij zijn wel tekenen van solidariteit en engagement. Er zijn evenwel strukturele wijzigingen nodig in onze (economische) relaties met, maar ook en misschien vooral in ons denken over de Derde Wereld. Om deze strukturele veranderingen tot stand te doen komen is een mentaliteitswijziging nodig. Hieraan wil Student Aid op een eigen wijze meewerken ...

Deze woorden laten er niet veel twijfel over bestaan. Student Aid houdt een warm pleidooi voor mentaliteitswijzigingen en strukturele oplossingen. Om achter de 'eigen wijze' te komen waarop Student Aid haar beginselverklaring wil realiseren, gingen wij te rade bij Olivia Van Mechelen en Peter Haems, verantwoordelijk voor de koördinatie van Student Aid.

Bij een eerste lezing van de visietekst van Student Aid komt onvermijdelijk de vraag naar boven hoe men denkt een geldinzameling voor een project in Rwanda en het sensibiliseren van de studenten om zo tot strukturele veranderingen te komen, samen te laten gaan. Olivia en Peter maken dadelijk duidelijk dat ze niet het

idee willen uitdragen dat het Noorden het Zuiden moet helpen, aangezien zij - konform hun visietekst - ervan overtuigd zijn dat er vooral naar een mentaliteitswijziging in het Westen gestreefd moet worden. "Wij houden echter vast aan een project als kapstok om de studenten op een concrete manier bij de Derde-Wereldproblematiek te betrekken. Wij vinden de projectkeuze hierbij heel belangrijk."

Eilanden

Dit jaar steunt Student Aid Adehamu, een project van Vredeseilanden dat uitgebouwd werd in samenwerking met een Rwandese NGO. Student Aid steunt binnen dit project een onderwijsprogramma voor universiteiten. De meeste Rwandese studenten kunnen na hun sekundaire studies niet verder studeren omdat ze zich geen universitaire studies kunnen permitteren. Student Aid financiert een tewerkstellingsproject zodat de studenten in hun vrije tijd kunnen werken om het geld voor hun studies bijeen te sparen.

Bij deze redenering van Student Aid duiken onvermijdelijk een aantal vragen op. Ten eerste is het niet zo evident dat het gekozen project uiteindelijk tot een goed einde kan worden gebracht. Uit onderzoeken is al gebleken dat ongeveer twee derde van de projecten na vijf jaar als mislukt moet worden beschouwd. Wel is het zo dat dit project in samenspraak met een Rwandese NGO tot stand gekomen is. Wellicht verdient het daarom meer krediet dan vergelijkbare ontwikkelingsprojecten.

Er kan echter een veel fundamentele kritiek geuit worden op de keuze van Student Aid om een project als hefboom voor het sensibiliseren rond de Derde-Wereldproblematiek te gebruiken. Bij geldinzameling blijft men immers verder het idee uitdragen dat de problemen van de Derde Wereld ("het leven van het Noorden op de kap van het Zuiden," zoals Peter het zegt) kunnen opgelost worden met projecthulp. Student Aid suggereert dat een 'degelijk' ontwikkelingsproject dé manier is om een onderwijsstelsel in Rwanda uit te bouwen. Het is echter zo dat enkel een anders georiënteerde, duurzame werelddeconomie met eerlijke grondstofhandel en ecologische landbouw hier een oplossing kan zijn. Rwanda wordt door zijn enorme schuldenlast gedwongen om te besparen in de gezondheids- en onderwijssector, met alle onderwijsproblemen vandien. En de ineenstorting van de koffieprijs een aantal jaar geleden ontnam het land zijn belangrijkste eksportprodukt.

Bovendien hebben ontwikkelingsprojecten vaak een substitutie-effekt: met het geld van een NGO worden opdrachten gefinancierd die normaal door de lokale overheid moeten worden uitgevoerd. Als een Belgische NGO het onderwijs in het Zuiden helpt uitbouwen, helpt deze NGO dus in feite de plaatselijke elite om verder te gaan met haar korrupte praktijken zonder dat de gevolgen hiervan al te nefast worden.

Het manke onderwijssysteem in Rwanda aanpakken met projecten is dus nog minder dan een druppel op een hete plaat. Deze laatste uitspraak komt trouwens van één van de Student Aid medewerkers zelf. Wanneer Student Aid beseft dat ze moet streven naar strukturele oplossingen, moet ze dan echter niet duidelijk maken dat ze niet het geld van de student nodig hebben, maar wel een andere levenshouding? Men zou er beter aan doen de studenten ervan te overtuigen dat ze hier niet meer moeten meedraaien in een verspillings-economische, waarin enorm veel nutteloze energie gestoken wordt die anders de Derde Wereld ten goede zou kunnen komen, of dat er dringende regeling moet komen van het schulden-vraagstuk.

Maar hoe kan Student Aid hopen dat de student een andere levenshouding zal aannemen als de organisatie hem ook een veel gemakkelijker oplossing aanreikt om zich te engageren voor de Derde Wereld, namelijk door het kopen van een T-shirt? Voor velen funktioneerde die T-shirt trouwens als gewetens-schuld om helemaal niet anders te moeten gaan leven. Een project draagt dus bij tot de illusie dat het Noorden solidair zou zijn met het Zuiden, terwijl de alledaagse economische realiteit duidelijk genoeg het ware gelaat van de Noord-Zuidrelaties laat zien.

Een andere peiler waarop de Student Aid-filosofie steunt is de zogenaamde 'positieve beeldvorming'. Student Aid wil de nadruk leggen op de eigen dynamiek van de Derde Wereld, die het best naar voor zou komen in de kulturele uitstraling. Deze filosofie komt duidelijk aan bod in de videofilm over Rwanda die in diverse lessen zal worden vertoond. Rwanda wordt voorgesteld als het land van de '1000 heuvels', een mooi land met een rijke kultureel en geschiedenis. Ook de dynamiek van de Rwandese landbouwer die naar diversifikatie streeft en de zoektocht van de Rwandezen naar oplossingen voor de economische crisis komen aan bod. Hierdoor wil men weerwerk bieden tegen alle negatieve informatie die de laatste jaren rond Afrika verspreid is, en waarbij Afrika stevast wordt voorgesteld als een kontinent van stervenden die wachten op 'onze hulp'.

Wat echter in de video niet of nauwelijks naar boven komt, is 'de visie van Student Aid op ontwikkelingsamenwerking', namelijk de nood aan een mentaliteitswijziging in het Westen en aan strukturele oplossingen. In plaats daarvan wordt het project naar voor geschoven als het 'teken van concrete solidariteit'. Student Aid verweert zich tegen deze kritiek door te stellen dat een video niet het geschikte middel is

om aan een mentaliteitswijziging te werken: "Een video kan deze 'delikate en komplekse' boodschap niet zomaar overdragen omdat de studenten die boodschap helemaal niet willen horen. Wanneer we dit wel doen, zouden de studenten zich alleen maar gekwetst voelen en dichtklappen, waardoor ze er helemaal niet meer toe zouden komen om de Knack ekstra editie of de 'Pas Uit' te lezen." Diezelfde reden geeft Student Aid op als verklaring voor het feit dat op het interkultureel songfestival wel t-shirts verkocht worden, een videofilm vertoond wordt en een optreden van een Afrikaanse perkussiegroep gepland is, maar verder geen informatie gegeven wordt.

Terwijl Student Aid dus bij hoog en laag blijft beweren dat geldinzameling en sensibiliseren hand in hand kunnen gaan, zijn er blijkbaar toch tekenen die erop wijzen dat deze 'mariage de raison' geen gemakkelijke opgave is. De problematiek komt nog het duidelijkst tot uiting in de eeuwige discussie rond de sponsors van de campagne. Dit jaar is één van die sponsors ABB, de verzekeringsmaatschappij die samen met Cera de financiële arm van de Belgische Boerenbond uitmaakt. Het is maar de vraag in hoeverre deze instellingen achter een oproep voor strukturele oplossingen staan, die onder andere inhouden dat er 'anders moet omgegaan worden met geld' en dat onze varkens niet meer vetgemest worden met de dé goedkope mengvoeders die onder andere door de Boerenbond uit de Derde Wereld ingevoerd worden. Door met dergelijke sponsors te werken, komt de oproep naar strukturele veranderingen waarschijnlijk bij velen nog verre van geloofwaardig over. In Gent heeft men trouwens nog minder skrupules en heeft men resoluut Coca-Cola als sponsor onder de arm genomen.

Student Aid beweert echter dat deze sponsors onmisbaar zijn om het sensibiliseringsluik op een professionele manier te kunnen organiseren. Hierbij kunnen toch wel wat kanttekingen gemaakt worden. Zelfs als het (groot) deel van de 850.000 frank winst van Student Aid - het deel dat afkomstig is van de sponsors -, zou wegvallen, houdt de organisatie ongetwijfeld nog genoeg geld over om professioneel te werken. Bovendien maken de zaken die het meeste geld kosten, de videofilms (twee keer vijf minuten) en de affiches, hun sensibiliseringsopdracht helemaal niet waar. Waarom komt Student Aid er dan niet voor uit dat de sponsoring vooral dient om het geldinzamelluik op een zo professioneel mogelijke manier te voeren?

Student Aid beweert daarnaast dat ze momenteel aan het plafond van haar sensibiliseringsopdracht zit: meer geld investeren in de sensibilisering zou weinig effect hebben en daarom vinden ze het interessanter om enkele miljoenen aan een zinvol project te spenderen. Maar ook deze stelling kan men op zijn minst aanvechten. 180 frank inkom voor een infoavond zal ongetwijfeld veel studenten afschrieken en zo een deel van de sensibiliseringsopdracht laten verloren gaan. Ook het vormingsweekend, waarvoor tot nu toe altijd moet worden betaald, zou nog meer volk aantrekken als het gewoon gratis was. Het Student Aid-vormingsweekend is immers zijn geld meer dan waard. Met het weekend van 13 december heeft Student Aid ongetwijfeld een van de beste vormingsweekenden rond de Derde Wereld op haar palmares staan. De organisatie neemt dus alvast het sensibiliseren van haar eigen medewerkers au sérieux. Blijkbaar hebben de medewerkers er echter moeite mee om de 'lessen' van het weekend in de praktijk om te zetten.

Pieter Vandekerckhove

AFRIKAANSE KULTUUR

Student Aid benadrukt al van in de beginjaren dat ze streeft naar een positieve beeldvorming van de Derde Wereld. Hiermee wil ze niet het bestaan van ellende ontkennen, maar de aandacht vestigen op de eigen dynamiek van de verschillende Derde-Wereldlanden. Student Aid vindt dat die eigen dynamiek het meest herkenbaar is in de kulturele uitstraling van een bepaalde regio of land.

Om de Afrikaanse kultureel dicht bij de studenten te brengen, wordt daarom in samenwerking met Standaard Boekhandel een Afrikaanse boekenbeurs opgezet. Hierbij werd er bewust naar gestreefd om een zo groot mogelijk aantal boeken rond Afrika bijeen te brengen in de boekhandel. Je kan op deze mini-boekenbeurs terecht voor boeken van Nawal El Saadawi en Nadine Gordimer, reisgidsen naar Soedan, *modern African poetry*, maar ook voor de piramiden van Egypte. Er is trouwens ook nogal wat aandacht voor het milieu: 'Women and environment', het 'World Watch report', alsook boeken over de Belgische milieuproblematiek zoals het 'Milieuhuishoudboekje', een boek over zure regen en een handboek over ecologie. Of Standaard Boekhandel met deze laatste boeken de boodschap wil verspreiden dat een echt Noord-Zuid beleid moet vertrekken van een duurzame ontwikkeling die het milieu zowel in het Noorden als in het Zuiden respecteert, is natuurlijk de vraag.

Van de opbrengst van alle boeken die op deze boekenbeurs verkocht worden, gaat 10% naar het project in Rwanda. Hiermee kan men deze boekenbeurs als een zoveelste symptoom beschouwen van de kloof tussen visie en praktijk bij Student Aid. Eerder dan ervoor te kiezen om de financiële drempel voor de toegang tot de Afrikaanse kultureel te verlagen - door de 10% korting naar de studenten door te rekenen -, opteert men nog maar eens voor de logica van de geldinzamelingsmachine. (PVDK)

